

JAARVERSLAG 2009 UNICEF BELGIE

samen voor
kinderen

unicef

Inhoud

Boodschap van de Voorzitter en de Algemeen Directeur	4
De Raad van Bestuur	5
2009 in een oogopslag	6
Financiële resultaten	8
De WaSH-campagne	12
UNICEF en de rechten van het kind in de wereld	16
UNICEF en de rechten van het kind in België	28
Zij steunen ons	36
Evenementen voor UNICEF	40

Boodschap van de voorzitter en de Algemeen Directeur

Dit jaarverslag van UNICEF België geeft u een gedetailleerd overzicht van de activiteiten die de organisatie in 2009 opzette om het welzijn van kinderen in de wereld te verbeteren en het respect voor de rechten van elk kind te bevorderen.

Yves Willemot

Christian Wiener

2009 was een bijzonder jaar voor kinderen. Het Internationaal Kinderrechtenverdrag vierde zijn twintigste verjaardag. Een unieke gelegenheid om de rechten van het kind extra in de kijker te zetten, maar vooral om een staat op te maken van de toestand van kinderen in de wereld. Over die toestand kan je positief of negatief berichten. Het is het verhaal van het halfvolle of het hallege glas: het is maar hoe je het bekijkt. Feit is alleszins dat in de voorbije jaren heel wat vooruitgang is geboekt. Oordeel zelf maar:

- De kindersterfte in de wereld daalde met 10.000 per dag tot een weliswaar nog steeds onaanvaardbaar hoog aantal van 24.000 kinderen per dag dat sterft voor de leeftijd van 5 jaar.
- Nooit eerder in de geschiedenis gingen zoveel kinderen naar school in de wereld en - minstens even belangrijk - 90% van die kinderen maakt de lagere school af.
- Het Internationaal Strafhof vervolgt vandaag verscheidene krijgsheren die kinderen rekruteren en in hun oorlogen inzetten.
- De stem van kinderen wordt steeds vaker gehoord, zowel in particuliere dossiers als in publieke debatten.

Je mag dus gerust stellen dat kinderen het vandaag gemiddeld beter hebben dan twintig jaar geleden en dat de schendingen van hun rechten steeds beter voorkomen of bestreden worden. Zo maakt de wereld serieuze vorderingen met de verwezenlijking van de Millennium Ontwikkelingsdoelstellingen (Millennium Development Goals - MDG) die de Verenigde Naties voor 2015 vooropgesteld hebben.

Bij UNICEF België beseffen we dat we de bovenstaande successen delen met al diegenen die zich aan onze zijde scharen om van deze wereld een waardige plek voor kinderen te maken: meters en peters van UNICEF, leerkrachten van UNICEF-Wereldklassen, schenkers, kopers van UNICEF-producten, journalisten die zich in de opdracht van UNICEF herkennen, beleidsmakers die de organisatie ondersteunen, vrijwilligers van UNICEF, de medewerkers van UNICEF, de Vrijwillige Ambassadeurs van UNICEF België, en natuurlijk de kinderen zelf. Dankzij hun inzet is in 2009 de Belgische federale overheidsbijdrage verdrievoudigd, krijgen kwetsbare kinderen in België een stem bij het VN-Comité voor de Rechten van het Kind in Genève, leren duizenden kinderen in België de kennis en vaardigheden om zich te ontplooiën tot actieve wereldburgers en is netto meer dan 13 miljoen euro ingezameld voor programma's die in België en in de wereld de rechten van kinderen vooruithelpen. Uitgedrukt in zuiver water - het campagnethema van 2009 - betekent dit dat meer dan 1,5 miljoen kinderen toegang hebben gekregen tot zuiver water dankzij de bijdrage van de sympathisanten van UNICEF België in 2009. Deze bijdrage zal de kindersterfte in de wereld nog helpen te verminderen.

In 2009 kon UNICEF in België op heel wat sympathie en steun rekenen. Laten we in de komende jaren verder samenwerken opdat elk recht van elk kind altijd en overal gerespecteerd wordt. Samen voor kinderen!

Yves Willemot
Algemeen Directeur

Christian Wiener
Voorzitter

De Raad van Bestuur in 2009

LEDEN VAN HET BUREAU EN DE RAAD VAN BESTUUR

VOORZITTER

De heer Christian Wiener

ONDERVOORZITTERS

Professor Dr. Jacques Prignot

De heer Marc Van Boven

Professor Dr. Eugeen Verhellen

ANDERE LEDEN VAN HET BUREAU

De heer Eddy Boutmans

Mevrouw Hilda Craeybeckx

Mevrouw Nathalie de 'T Serclaes

De heer Claude Katz

LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR

BESTUURDERS:

Mevrouw Anne-Marie Bigonville

De heer Jean-François Claerhout

Mevrouw Véronique Culliford (vanaf 23.06.2009)

Mevrouw Sabine de Bethune

De heer Léonard De Vos (vanaf 23.06.2009)

Mevrouw Christine Dumoulin

De heer Noël Dupon

Professor Dr. Philippe Goyens

Mevrouw Ria Heremans - Van Elslande

De heer Jean-Louis Jegers

Mevrouw Isabelle Jortay

De heer René Larsimont

De heer Michel Lejeune

De heer Pierre Van Damme (vanaf 17.03.2009)

De heer René Van Den Bosch

De heer Joannes Vanderhaeghe (vanaf 17.03.2009)

De heer Raymond Vanderwaeren (tot 15.12.2009)

De heer Jean-Mary Vivier

WAARNEMERS - VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN

Mevrouw Marie-Paule Duquesnoy (vanaf 17.03.2009)

Mevrouw Johanna Schröder

De heer Jan Vanhee

2009 in een oogopslag

<< Januari

Justine Henin, sterk getroffen door wat ze tijdens een missie in de Democratische Republiek Congo heeft gezien en meegemaakt, is ervan overtuigd dat ze met haar bekendheid iets kan doen voor de kinderen van Congo. Ze aanvaardt de rol van Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België. Ze brengt nuchter en helder verslag uit in de media, en met name op RTL-TVI, waar ze op 30 januari mee het televisiejournaal van 19 uur presenteert.

Augustus >>

Als Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België reist Justine Henin naar Cambodja om de door Pampers gesteunde vaccinatieprogramma's tegen tetanus bij pasgeborenen te bezoeken.

<< Februari

Afronding van de 'Rode Handen'-campagne tegen het inzetten van kindsoldaten in gewapende conflicten. In een jaar tijd heeft de campagne meer dan 65.000 handafdrukken in rode inkt verzameld, dankzij de deelname van scholen, vrijwilligers en bedrijven. De afdrukken worden symbolisch overhandigd aan de ministers van Ontwikkelingssamenwerking en van Buitenlandse Zaken, op dat ogenblik Charles Michel en Karel De Gucht.

Maart ^

22 maart (Wereldwaterdag), het Spanjeplein in Brussel. UNICEF België lanceert de WaSH-campagne rond zuiver water, sanitaire voorzieningen en hygiëne. UNICEF nodigt het publiek voor de gelegenheid uit om een record te breken: dat van de allerlangste wachtrij ooit voor toiletten. Het

wordt een succes: het record van 756 mensen wordt door het Guinness Book of Records officieel erkend.

April

In het raam van zijn campagne voor het overleven van kinderen werkt UNICEF België samen met de Belgische Senaat en met AWEPA (de vereniging van Europese parlementsleden voor Afrika) aan de organisatie van een hoorzitting over dit thema. Diverse nationale en internationale specialisten

Belgische politici nemen het woord en bespreken de problemen rond het overleven van kinderen, met bijzondere aandacht voor de toestand in Afrika. <<

Mei >>

Een honderdtal enthousiaste hardlopers - medewerkers van onze partners HP, GSK, Starwood Hotels & Resorts en GRACO - rennen zich op 31 mei voor UNICEF in het zweet in de 20 km van Brussel.

© Thomas Cochez

Juli

Opnieuw een actie voor het grote publiek in het raam van de WaSH-campagne: de tentoonstelling 'Rond de pot', met grote foto's van toiletten uit heel de wereld, richt zich tot de wandelaars in het Warandepark in Brussel. Een tram van de MIVB, die langs het park passeert, vraagt aandacht voor de tentoonstelling. >>

Juni ^

Een missie van UNICEF België, met Alain Hubert, reist naar Pakistan om vandaar verslag uit te brengen over de nood situatie van de mensen die op de vlucht zijn voor de conflicten in de Swatvallei.

September

Na een tussenstop in Oostende zet de tentoonstelling 'Rond de pot' haar weg verder naar de Place de la Cathédrale in Luik. <<

December ^

Helmut Lotti, Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België, neemt deel aan de eindejaarsverkoop van UNICEF-producten en -wenskaarten in Galeria INNO.

H.K.H. Prinses Mathilde aanvaardt in november het erevoorzitterschap van UNICEF België. Een maand later woont de prinses haar eerste raad van bestuur bij. Ze wordt voor de gelegenheid ontvangen door de voorzitter van UNICEF België, Christian Wiener. v

Oktober ^

De 36e editie van het Filmfestival van Gent steunt de WaSH-campagne van UNICEF België en organiseert de UNICEF Meters- en Petersavond.

November

De nieuwe website www.unicef.be gaat online. De site van UNICEF België zit in een gloednieuw kleedje en is bovendien gebruiksvriendelijker voor surfers.

Voorstelling in Hertoginnendal van het rapport 'De toestand van de kinderen in de wereld 2010', een uitgave die volledig in het teken staat van de twintigste verjaardag van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. <<

18 november. Het federale parlement. Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Mathilde bezoekt een tentoonstelling die kwetsbare kinderen en jongeren hebben gemaakt rond het thema van de kinderrechten in België. <<

Dixie Dansercoer, ervaren ontdekkingsreiziger en ambassadeur van UNICEF België, heeft voor de tentoonstelling '(Ant)arctic Matters' een aantal kunstenaars gevraagd om de rijkdommen van de poolgebieden tot leven te brengen. De tentoonstelling verzamelt kunst en staaltjes van groene technologie uit de hele wereld. UNICEF en het WWF hebben er een eigen ruimte. De tentoonstelling zal drie jaar lang de hele wereld rondreizen. <<

De financiële resultaten

De inkomsten van UNICEF België bestonden in 2009 voor 11.643.376,36 € uit eigen middelen, voor 4.556.120,96 € uit overheidsfinanciering en voor 53.606,46€ uit diverse inkomsten.

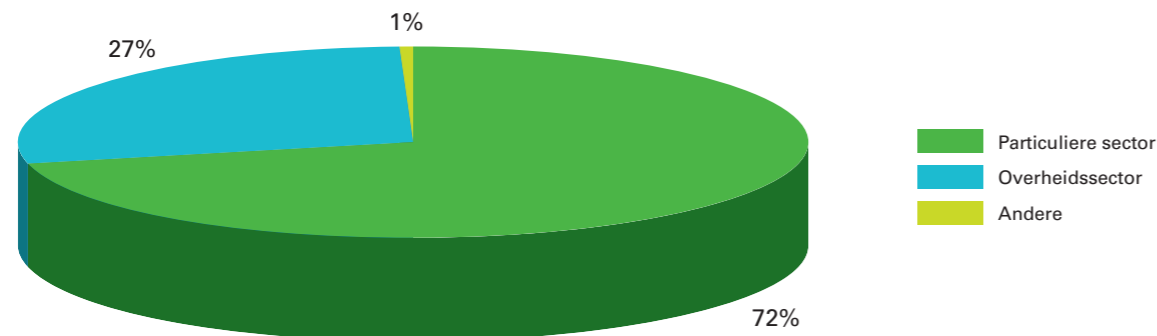
De inkomsten uit eigen middelen kwamen voornamelijk van fondsenwerving (giften en legaten) en van de verkoop in de niet-gouvernementele sector.

De overheidsfinanciering betrof subsidies van de federale overheid en de Franstalige en Vlaamse Gemeenschap.

De diverse inkomsten waren intresten en diverse terugvorderingen en recuperaties.

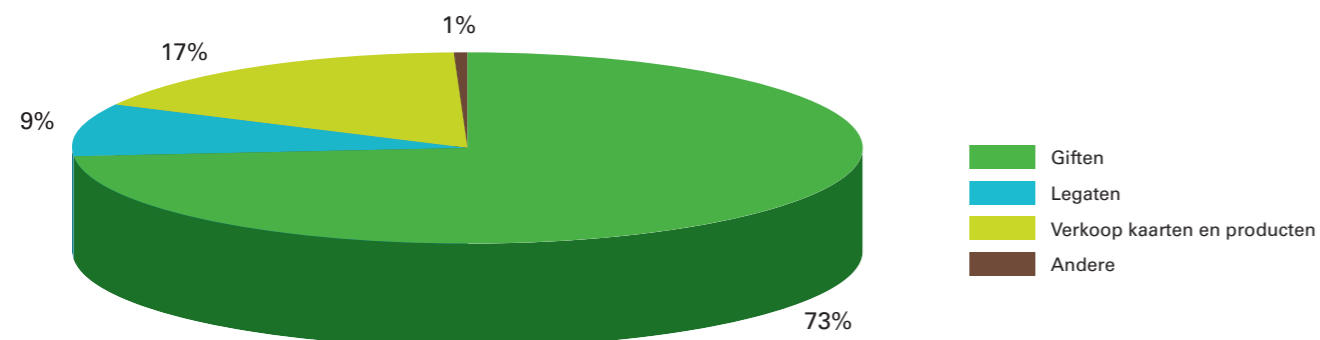
Inkomsten van UNICEF BELGIE in 2009:

Financiering door de overheid vergeleken met inkomsten uit de particuliere sector in België

UNICEF België zet activiteiten op om het Belgische publiek te informeren over de programma's van UNICEF voor het welzijn van kinderen en de eerbiediging van hun rechten. Deze activiteiten richten zich ook op fondsenwerving. Het gaat om oproepen voor giften (direct mail), advertenties, verkoop van wenskaarten en producten van UNICEF, sponsoring, legaten, opbrengst van evenementen, enzovoort. In 2009 kwamen de fondsen grotendeels van campagnes, legaten en de verkoop van wenskaarten en producten. Deze activiteiten vertegenwoordigen samen meer dan 72% van de totale inkomsten van UNICEF België.

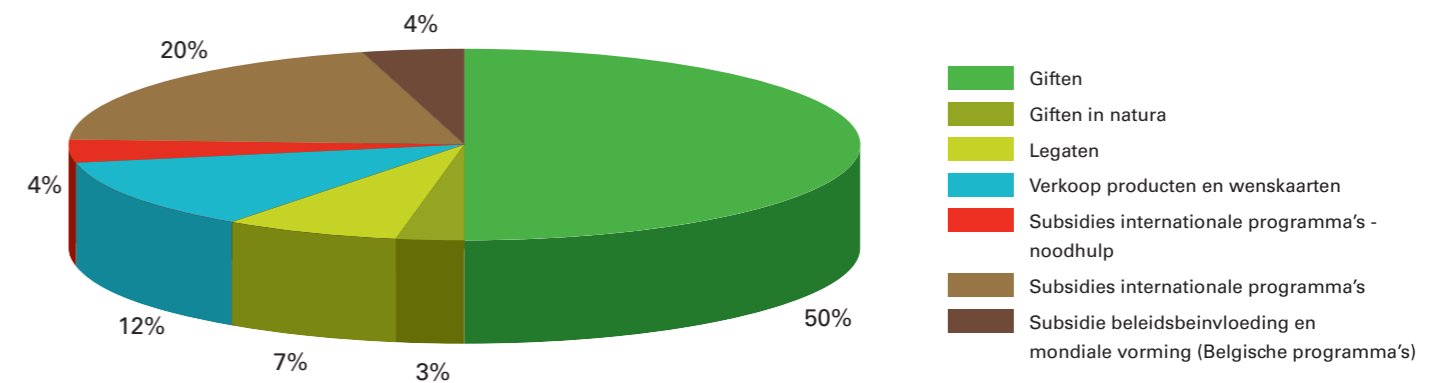
Verdeling van de inkomsten uit de particuliere sector volgens bron

De jaarlijkse bijdrage van de Belgische federale overheid aan UNICEF Internationaal maakt hiervan geen deel uit (in 2009 bedroeg deze bijdrage 28,3 miljoen Euro of 39,6 miljoen USD).

Inkomsten UNICEF België 2009

	2008	2009
Giften	8.038.079,63 €	8.156.810,57 €
Giften in natura	354.583,76 €	485.295,35 €
Legaten	2.795.452,67 €	1.087.300,75 €
Verkoop producten en wenskaarten	1.827.837,23 €	1.913.969,69 €
Subsidies internationale programma's noodhulp	350.045,00 €	600.000,00 €
Subsidies internationale programma's	2.153.248,10 €	3.316.424,97 €
Subsidie beleidsbeïnvloeding en mondiale vorming (Belgische programma's)	515.345,76 €	639.695,99 €
	16.034.592,15 €	16.199.497,32 €
Interesten en diverse inkomsten	209.547,15 €	53.606,46 €
	209.547,15 €	53.606,46 €
Totale inkomsten	16.244.139,30 €	16.253.103,78 €

Verdeling van de programma-uitgaven van UNICEF België in 2009

(Transfers naar de programma's, in euro)

Algemene programma's van UNICEF in de ontwikkelingslanden
Overleving, onderwijs, HIV/AIDS, bescherming en promotie **5.096.675 €**

Specifieke programma's van UNICEF België

Ontwikkelingsprogramma's

Overleving	Bolivië: De overleving van kinderen jonger dan 5 jaar	216.379 €
Overleving	Burundi: Bevordering van de therapeutische voeding in de gemeenschappen van de provincie Gitega	100.000 €
Overleving	Kenia: de overleving van kinderen jonger dan 5 jaar in het district Kilifi	9.375 €
Overleving	Malawi: Toegang tot water, hygiëne en sanitaire voorzieningen	510.109 €
Overleving	Mali: Toegang tot water, hygiëne en sanitaire voorzieningen	149.111 €
Overleving	Wereld: Verbetering van de toegang tot water, hygiëne en sanitaire voorzieningen	517.750 €
Overleving	Wereld: Tetanus bij moeders en pasgeborenen uitroeiën	128.113 €
Overleving	Centraal-Afrikaanse Republiek: Vaccinatie	4.122 €
Overleving	Democratische Republiek Congo: Versterking van de overleving van kinderen jonger dan 5 jaar in Kitenge en Moba in Katanga	200.000 €
Overleving	Sierra Leone: Essentiële diensten voor de overleving van de kinderen en moeders in het district Pujehun	239.704 €
Overleving	Jemen en Soedan: Uitbreiding van de koudeketen en technische steun voor de vaccinatie tegen pneumokokken en rotavirus	100.000 €
Onderwijs	Zuid-Afrika: "Schools for Africa" - Kindvriendelijke scholen	5.184 €
Onderwijs	Burkina Faso: "Schools for Africa" - Kindvriendelijke scholen	158.319 €
Onderwijs	India: Kwaliteit van het onderwijs en toegang tot de basisscholen voor meisjes en etnische minderheden in Orissa	1.323.177 €
Onderwijs	Madagascar: Toegang tot basisonderwijs in het zuiden van het land	140.180 €
Onderwijs	Malawi: "Schools for Africa" - Kindvriendelijke scholen	587.223 €
Onderwijs	Wereld: Toegang tot en kwaliteit van het basisonderwijs	48.881 €
Onderwijs	Mozambique: "Schools for Africa" - Kindvriendelijke scholen in het district Changara	628.658 €
Onderwijs	Democratische Republiek Congo: Basisonderwijs van goede kwaliteit	276.499 €
Onderwijs	Suriname: Toegang tot onderwijs van goede kwaliteit in het bekken van de Maronirivier	110.000 €
Onderwijs	Turkije: Toegang tot basisonderwijs	4.500 €
Onderwijs	Zambia: Toegang tot basisonderwijs van goede kwaliteit in de provincie Luapula	63.558 €
Promotie	België: Studie over de rechten van het kind in de ontwikkelingshulp van de rijke landen	15.000 €
Promotie	België: Studie over het welzijn van kinderen in de rijke landen	28.000 €
Promotie	Democratische Republiek Congo: Informatie over de toestand van de kinderen in de DRC	25.650 €
Bescherming	Laos: Bescherming van de kinderen tegen geweld, uitbuiting en misbruik	213.817 €
Bescherming	Moldavië: Voorkomen dat kinderen van hun gezinsomgeving worden gescheiden	200.000 €
HIV/AIDS	Burundi: De overbrenging van HIV/aids van moeder op kind voorkomen in de provincie Gitega	100.000 €

6.103.314 €

Noodacties

Noodhulp	Wereld: Hulp bij humanitaire crisissen	21.468 €
Noodhulp	Pakistan: Hulp voor vluchtelingen in de Swatvallei	286.364 €
Noodhulp	Democratische Republiek Congo: Noodhulp voor de slachtoffers van het geweld in Noord-Kivu	73.711 €
Noodhulp	Sri Lanka: Hulp voor de slachtoffers van de conflicten in het land	11.018 €
Noodhulp	Palestijnse bezette gebieden: hulp voor de slachtoffers van het geweld in de gezinscentra in Gaza	191.071 €
Noodhulp	Zimbabwe: Hulp voor de slachtoffers van de cholera-epidemie	97.274 €

680.906 €

Internationale programma's - begeleiding en follow-up **119.464 €**

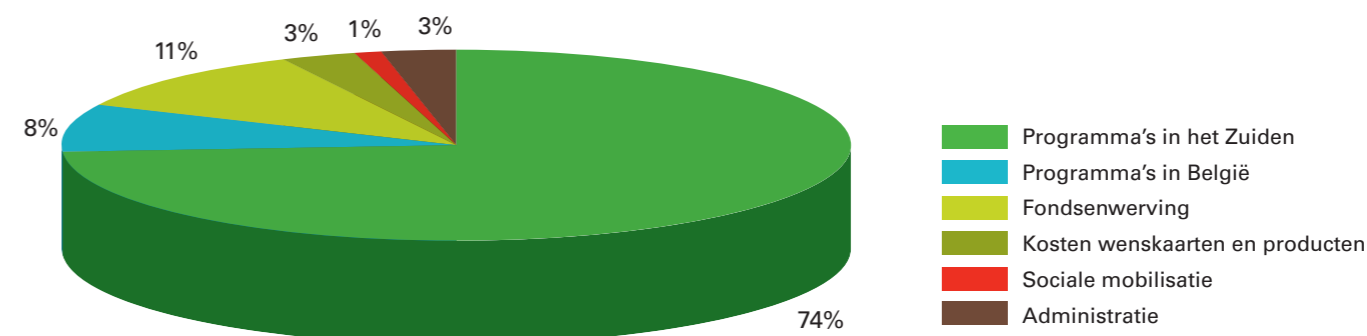
Totaal **12.000.360 €**

Steun van UNICEF België aan kinderen

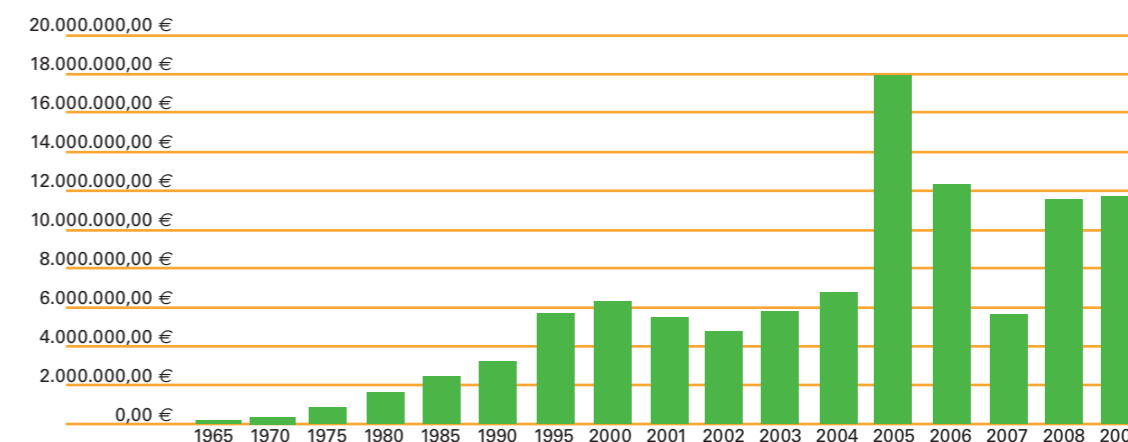
Overeenkomstig met zijn missie is UNICEF België zeer actief op het vlak van de promotie van de kinderrechten in ons land maar ook in het buitenland en dit via de financiering van de nood- en ontwikkelingsprogramma's van UNICEF in 156 landen. In 2009 maakte UNICEF België in totaal 12.000.358,77 € vrij voor de financiering van de nood- en ontwikkelingsprogramma's op het terrein. UNICEF België ontwikkelde vele acties ter promotie en bescherming van kinderrechten in België en in de wereld in het raam van de Belgische programma's voor mondiale vorming en pleidooiwerk voor een wereld geschikt voor kinderen.

Uitgaven UNICEF België 2009

	2008	2009
Internationale programma's in het Zuiden	11.758.785,30 €	12.000.358,77 €
Programma's in het Zuiden - Financiering	11.655.603,87 €	11.880.894,98 €
Programma's in het Zuiden - Zuidwerking	103.181,43 €	119.463,79 €
Belgische programma's - Beleidsbeïnvloeding en mondiale vorming	1.319.768,10 €	1.326.028,04 €
	13.078.553,40 €	13.326.386,81 €
Fondsenwerving	1.886.744,25 €	1.819.677,02 €
Kosten wenskaarten en producten	671.252,68 €	522.258,72 €
Sociale Mobilisatie - vrijwilligerswerk	203.577,08 €	153.715,27 €
Administratie	404.011,89 €	431.065,98 €
	3.165.585,90 €	2.926.716,99 €
Totale uitgaven	16.244.139,30 €	16.253.103,80 €

Evolutie van de bijdrage van UNICEF België aan programma's in de landen van het zuiden

De toegewezen fondsen, recuperaties en compensaties werden in inkomsten en uitgaven verrekend.

WaSH

Frank De Winne was zich al bewust van het belang van water, maar hij wilde voor zijn vertrek naar het ISS een kijkje nemen op het terrein. Zijn reis naar Mali en zijn ontmoetingen daar met de plaatselijke bevolking die betrokken is bij de WaSH-programma's van UNICEF, hebben hem ervan overtuigd dat alles moet gedaan worden om een einde te maken aan de kindersterfte. Vooral omdat eenvoudige en goedkope technieken (een aangelegde waterput, toiletten, zeep) al een heel verschil kunnen maken - technieken die UNICEF in het raam van zijn WaSH-programma (Water, Sanitation, Hygiene) elke dag toepast in een honderdtal landen.

"De toegang tot zuiver water, toiletten en hygiëne is een basisrecht voor alle kinderen en een essentiële voorwaarde voor hun overleven."

Frank De Winne

Frank De Winne
Astronaut bij het ESA en Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België
Peter van de WaSH-campagne

De eerste sterrencampagne van UNICEF België!

Sinds 2007 zet UNICEF België rond de slogan 'Samen 4 miljoen baby's redden' alles op alles voor het overleven van kinderen. De eerste campagne ging over het algemene thema 'overleven', de tweede over voeding. In 2009 kwam de problematiek van water aan bod, een voor de hand liggende keuze, omwille van de uitzonderlijke kans die de ruimtemissie van Frank De Winne, astronaut bij het ESA en Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België, bood. Zes maanden lang moest Frank

elke dag rekening houden met de waterschaarste aan boord van het ISS, technieken ontwikkelen voor de lozing van natuurlijke afvalstoffen en de recyclage van de kostbare vloeistoffen, en toezien op een strenge hygiëne. Die drie ingrediënten van een waardig leven - zuiver water, sanitaire voorzieningen en hygiëne - zijn ook essentieel voor het overleven van kinderen. Om de 20 seconden sterft een kind omdat het geen toegang heeft tot deze basisvoorzieningen. Dat komt overeen met 5.000 kinderen per dag! De missie van Frank versterkte de WaSH-campagne van UNICEF België.

Onze Ambassadeur heeft zijn boodschap vanuit de ruimte keer op keer herhaald, om iedereen - jongeren, particulieren, overheid, bedrijven - ervan te overtuigen dat wij allemaal een rol kunnen spelen en dat voor de kinderen letterlijk elke druppel telt. Zijn boodschap werd zelfs rechtstreeks uitgezonden tijdens een radiogesprek met scholieren uit Gao (Mali), dat door de organisatie ARISS werd op poten gezet.

Een uitdaging van levensbelang

Een op de vijf kinderen onder de vijf jaar heeft geen toegang tot zuiver water. In totaal 875 miljoen mensen beschikken niet over twintig liter water per dag uit een verbeterd waterstation op minder dan een kilometer van hun woning (de norm van de Wereldgezondheidsorganisatie). Een kind op de twee beschikt niet over een toilet. Van de 2,5 miljard mensen (38 % van de wereldbevolking) die het zonder efficiënte, schone toiletten moeten doen, hebben er 1,2 miljard helemaal geen toilet. Zij moeten elke

dag hun behoefte in de natuur doen. Eén gram uitwerpselen kan 10 miljoen virussen bevatten, 1 miljoen bacteriën, 1.000 kiemen van parasietziekten en 100 eitjes van parasieten. Het is dus duidelijk dat het gebrek aan latrines bijdraagt tot de verspreiding van ziekten. Diarree (de oorzaak van 17 % van de kindersterfte), cholera, polio, trachoom en Guineaworm zijn slechts enkele 'waterziekten' die elke dag jonge levens eisen.

Het wordt dan ook steeds duidelijker dat, zoals de Franse schrijver Erik Orsenna kort en bondig stelt "wel voor zuiver water maar niet voor sanitaire voorzieningen zorgen, in het ergste geval misdadig is". Bovendien ontbreken de kennis en de praktijk van de basishygiëne, zoals het belang van handen wassen met zeep. De wereld is zich maar al te bewust van de omvang van het probleem. De Verenigde Naties hebben de toegang tot zuiver water en sanitaire voorzieningen uitgeroepen tot een van de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling die tegen 2015 gehaald moeten worden. Voor de toegang tot zuiver water is al een enorme vooruitgang geboekt. Van 1990

tot 2006 kregen 1,6 miljard mensen voor het eerst toegang tot zuiver water. Maar voor de beschikbaarheid van propere latrines zijn de vooruitzichten minder rooskleurig; men zal de inspanningen moeten opdrijven om de zevende Millenniumdoelstelling voor Ontwikkeling te halen: het deel van de wereldbevolking dat er geen toegang toe heeft met de helft verminderen.

WaSH, een eenvoudige revolutie

UNICEF klaagt onvermoeibaar het schandaal aan van de 5.000 kinderen per dag die sterven door een gebrek aan zuiver water, toiletten en hygiëne. Maar het Kinderfonds is vooral ook actief op het terrein. In het raam van het WaSH-programma werkt het in samenwerking met de plaatselijke gemeenschappen en de kinderen aan eenvoudige, goedkope en efficiënte oplossingen. UNICEF is een van de belangrijkste spelers ter wereld op het vlak van water en sanitair. Ook in noodsituaties is de organisatie vaak verantwoordelijk voor de coördinatie van de acties van alle hulpverleners. De

aanpak van UNICEF heeft het voordeel dat hij geïntegreerd is en rekening houdt met drie essentiële aspecten: de toegang tot zuiver water verzekeren, de bouw van schone latrines aanmoedigen en de basishygiëne verbeteren. De eerste twee aspecten spreken voor zich, maar het belang van hygiëne wordt erg miskend. Toch kan een betere hygiëne een echte revolutie teweegbrengen, zoals blijkt uit recente studies die het

werk van UNICEF onderbouwen. Alleen al op enkele cruciale ogenblikken (na het toiletbezoek, voor de maaltijden, voor men een baby opneemt...) de handen wassen kan de kindersterfte bij pasgeborenen met 44 % verminderen en de prevalentie van longontsteking - een van de belangrijkste doodsoorzaken bij kinderen (1 overlijden op de 5) - met 23 tot 40 % doen dalen. De kosten van deze operatie? Miniem: met sensibilisering en gewone zeep kom je al een heel eind. Het onderwijs kan hier een heel belangrijke rol spelen. Om duurzame resultaten te boeken heeft UNICEF daarom de nadruk gelegd op het programma 'WaSH to school'. Door aparte latrines voor meisjes en jongens te bouwen, waterpunten en zeepbakjes te plaatsen en door hygiëne in het lessenpakket op te nemen, verbetert men niet alleen de gezondheid van de scholieren; zij worden ook "gezondheidsambassadeurs" bij hun familie en hun gemeenschap. Die engageren zich dan voor het overleven van de kinderen, zoals in de Democratische Republiek Congo, waar het aantal door het WaSH-programma 'gesaneerde' dorpen almaar toeneemt.

WaSH, een dynamische, vernieuwende campagne

UNICEF België heeft besloten om deze revolutie te ondersteunen met de lancering van de campagne 'WaSH, elke druppel telt' op 22 maart, Wereldwaterdag. Een ophefmakende lancering, want wij hebben het door het Guinness Book of Records erkende record van de langste wachtrij voor een toilet gebroken! Een van onze partners, het agentschap TBWA, heeft dit

originele idee ontwikkeld. Justine Henin, Frank De Winne en Alain Hubert deden mee en bleven ons tijdens de hele campagne steunen. Zelfs Manneken Pis was van de partij...

In deze campagne staan originaliteit, vernieuwing en de participatie van het publiek centraal. Dat blijkt uit de activiteiten van WaSH, die in dit jaarverslag van 2009 aan bod komen en die we in de drie volgende hoofdstukken presenteren.

Het lanceringsevenement was een groot succes, onder meer dankzij een mobilisering via online sociale netwerken als Facebook en Twitter, en via een eigen blog op het internet. Ook origineel was een 'hulende affiche', een interactieve poster voor de tentoonstelling 'Rond de pot'. Deze openluchttenoonstelling deed Oostende, Luik en Brussel aan. In Brussel werd ze op de nationale feestdag vereerd met het bezoek van H.K.H. Prins Filip en Prinses Mathilde. De tentoonstelling, een initiatief van het bedrijf Terre Bleue, werd ondersteund door een prachtige 'WaSH'-tram, die door de straten van de hoofdstad reed, en door een versierde autobus aan de Kust, dat alles dankzij de steun van de MIVB en De Lijn. De promotiespot was even origineel en dynamisch en zette een nieuwe toon voor de communicatie van UNICEF België. Hij werd tijdens alle grote partnerevenementen uitgezonden, onder meer tijdens de Francolies van Spa, het Gentse Filmfestival, het door chef Frank Fol georganiseerde galadiner en de vele manifestaties in het Euro Space Center in Redu. De slogan van de campagne (Elke druppel telt) en haar doel (voorkomen dat om

de 20 seconden een kind sterft) gingen België rond via radio en televisie, mailings, affiches, het internet, e-mails, een sms-actie, petitie en via de kaart van de stadsfontein van Brussel die de vzw Straatverplegers in de Brusselse metro uitgehangen had. Bedrijven (Spadel, Aquafin, Starwood Hotels...), scholen, het publiek, de overheden en onze vrijwilligers hebben de boodschap begrepen en het succes van de actie verzekerd. Het financiële streefdoel werd zelfs overschreden: in 2009 zamelden we 878.590 euro in. Het geld ging onder meer naar de financiering van WaSH-programma's in Mali, Bolivia en de Democratische Republiek Congo.

De WaSH-campagne werd ook gesteund door de Belgische ontwikkelingssamenwerking en Belspo (Federaal Wetenschapsbeleid). Dit grote succes heeft UNICEF België ertoe aangezet om WaSH in 2010 te herhalen. Meer daarover in ons volgende jaarverslag...

Manneken Pis, de bekendste Brusselaar, kreeg naar aanleiding van de lancering van onze campagne een heus UNICEF-pak aangemeten.

In het Euro Space Center in Redu kregen kinderen de kans om rechtstreeks te spreken met Frank De Winne in het ISS.

Inhoudiging van de tentoonstelling "Rond de pot" in Brussel.

UNICEF en de rechten van het kind in de wereld

Inleiding

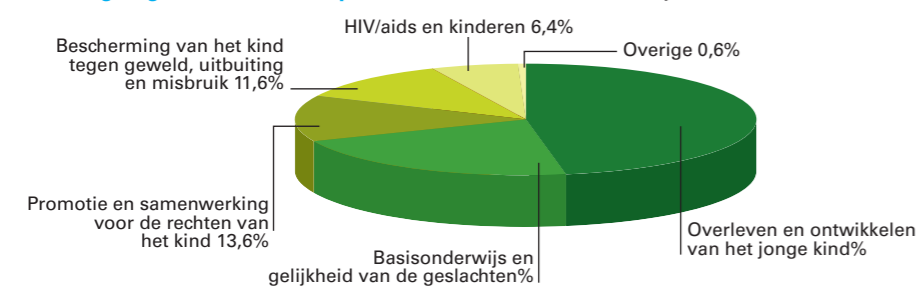
Dit hoofdstuk bespreekt de verwezenlijkingen van UNICEF in 2009 op de verschillende actieterrains voor de kinderen van de wereld. UNICEF selecteerde 5 grote thema's om de rechten van het kind meer te doen eerbiedigen en bij te dragen tot de verwezenlijking van de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling.

!!! Foto 'Inleiding'

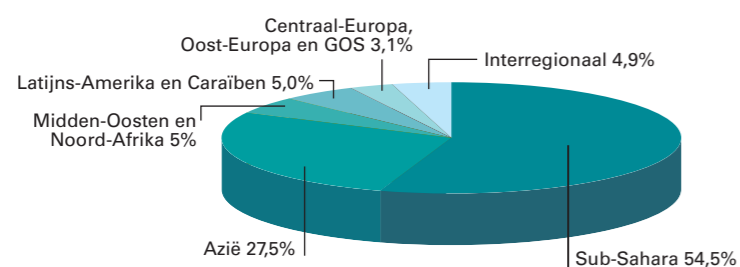
Deze thema's zijn:

- 1 het overleven en de ontwikkeling van het jonge kind,
- 2 het basisonderwijs en gendergelijkheid,
- 3 de bescherming van het kind tegen geweld, uitbuiting en misbruik,
- 4 HIV/aids en kinderen,
- 5 de verdediging van en samenwerking voor de rechten van het kind.

Verdeling uitgaven van UNICEF per actiethema in 2009 (2.101 miljoen euros)

Regionale verdeling uitgaven van UNICEF in 2009 (2.101 miljoen euros)

In 2009 heeft UNICEF 2.101 miljoen euro (2.943 miljoen USD) geïnvesteerd in acties in meer dan 150 landen. België heeft daar flink aan bijgedragen (44,5 miljoen euro):

- 11,6 miljoen euro van ondernemingen en particulieren
- 3,9 miljoen euro van de gewesten, de gemeenschappen en de gemeenten, via UNICEF België
- 28,3 miljoen euro van de Belgische federale regering

UNICEF heeft bijna de helft van zijn middelen voor 2009 (46,4 %) besteed aan het overleven en de ontwikkeling van het jonge kind. Dit thema is essentieel om de levensomstandigheden van kinderen te verbeteren; het omvat acties voor de gezondheid van vrouwen en kinderen, vaccinatie, voeding, zuiver water, sanitaire voorzieningen en hygiëne. Daarna komen andere fundamentele thema's zoals onderwijs (21,4 % van de uitgaven) en de bevordering van de rechten van het kind (13,6 %).

Afrika beneden de Sahara en Azië zijn goed voor 82 % van de uitgaven van de organisatie. Dit weerspiegelt de moeilijke situatie van kinderen in deze werelddelen, de omvang van hun behoeften en de geringe middelen van de betrokken landen om er zelf iets aan te doen.

2009: de Belgische regering engageert zich sterker voor UNICEF

In 2009 daalden door de wereldwijde economische crisis de giften aan UNICEF met 4 % tegenover 2008. UNICEF ontving wereldwijd in totaal 2.325 miljoen euro in 2009 (3.256 miljoen USD).

België staat op de elfde plaats op de ranglijst van de regeringen die het gulst aan UNICEF schenken. Ons land heeft in totaal 28,3 miljoen euro bijgedragen tot de algemene middelen en tot specifieke ontwikkelings- en noodhulpprogramma's van UNICEF. Dat is een aanzienlijke stijging tegenover 2008: 388 %! De Belgische regering heeft namelijk besloten, crisis of geen crisis, om haar beleid aan te passen: ze heeft haar bijdrage voor de algemene middelen van UNICEF gepoold en het bedrag ervan verviervoudigd. De 4,5 miljoen euro van 2008 zijn dus in 2009 18 miljoen euro geworden. Dit engagement is niet eenmalig; het zal in 2010 en 2011 worden herhaald.

België geeft op deze manier een krachtig signaal aan de internationale gemeenschap: de internationale hulp voor kinderen en voor de eerbiediging van hun rechten moet omvangrijker en efficiënter worden!

De Belgische regionale en lokale overheden zetten zich in voor het welzijn van de kinderen van de wereld.

UNICEF België krijgt sinds enkele jaren omvangrijke steun van de gewesten en de gemeenschappen en van de provincies, de steden en de gemeenten van het land. In 2009 bedroegen de subsidies voor de internationale programma's 3.916.425 euro, wat overeenkomt met 24 % van de inkomsten van de organisatie.

Het geld was afkomstig van:

- het Vlaams Ministerie van Onderwijs (€ 2.486.441)
- het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking - VAIS (€ 931.956)
- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (€ 200.000)
- het Vlaams Departement voor Internationale Samenwerking (€ 110.000)
- 58 steden en gemeenten en 5 provincies (€ 100.428).
- het Vlaams partnership Water voor Ontwikkeling (€ 57.600)
- het agentschap Wallonie-Bruxelles Internationale (€ 30.000)

Het overleven en de ontwikkeling van het jonge kind

Elk kind moet op een veilige en gezonde manier kunnen leven en zich ontwikkelen. UNICEF vecht dagelijks overal ter wereld om het respect voor de kinderrechten af te dwingen.

Volgens een recente studie van UNICEF blijft de kindersterfte dalen. Ze is onder de historische grens van 10 miljoen doden per jaar gedoken; tussen 1990 en 2008 is ze met 28 % afgenomen. Deze opmerkelijke vooruitgang is de vrucht van de inspanningen van vele partners. Maar ondanks deze grote vorderingen sterven er elk jaar nog te veel kinderen, terwijl dat kan voorkomen worden. Daarom is de vierde Millenniumdoelstelling voor Ontwikkeling gewijd aan het terugdringen van de kindersterfte. De lidstaten van de Verenigde Naties willen tegen 2015 de sterfte van kinderen jonger dan 5 jaar met tweederde verminderen. Die doelstelling staat centraal in het werk van UNICEF.

Meer dan de helft van de kindersterfte treft gezinnen in Afrika beneden de Sahara. Een derde doet zich voor in Zuid-Azië. Zes miljoen kinderen sterven aan eenvoudig te genezen ziekten, zoals mazelen, longontsteking of diarree. De voedselonzeekerheid en de onwetendheid over gezondheid bij moeders zijn eveneens belangrijke oorzaken van de sterfte bij kinderen onder de vijf jaar. Zo

is bijvoorbeeld aangetoond dat 40 % van deze tragedies voorkomen zou kunnen worden door de zorg in het gezin voor het kind te verbeteren.

Acties en resultaten

UNICEF organiseert grootschalige vaccinatiecampagnes. Na de cycloon Nargis, in mei 2008, ontving Myanmar een deel van de ongeveer 170 miljoen vaccins tegen mazelen, een ziekte die in die streek endemisch is.

Elk jaar verdeelt UNICEF bovendien tonnen kant- en klaar gebruiksklaar therapeutisch voedsel en miljoenen vitamine A-capsules. Het Kinderfonds organiseert tal van voedingsprogramma's voor jonge kinderen en programma's voor een betere hygiëne en voor een betere toegang tot zuiver water en sanitaire voorzieningen (WaSH: zie kader). UNICEF heeft wereldwijd meer dan 150 miljoen zinktabletten uitgedeeld. Door de inname van zink vermindert de sterfte door diarree beduidend.

Om de kindersterfte te bestrijden concentreert UNICEF zich ook op de gezondheid van zwangere vrouwen en jonge moeders. Het is van het aller-grootste belang dat zij gezond zijn, goed eten, geïnformeerd zijn en weten hoe ze hun kinderen moeten verzorgen. De verbetering van de gezondheid van moeders is trouwens ook een Millenniumdoelstelling voor Ontwikkeling.

Een ander voorbeeld van de acties van UNICEF, deze keer in een noodsituatie, is de hulp aan Zimbabwe, Guinee-Bissau en een groot gedeelte van Midden-Afrika in de strijd tegen cholera-epidemieën. UNICEF voerde water en gezondheidsmaterieel aan en lanceerde bewustmakingscampagnes rond hygiëne.

Bovendien werd technische en financiële steun verleend, in samenwerking met de nationale instanties voor noodhulp.

Daarnaast ontwikkelt UNICEF een groot aantal programma's op de langere termijn voor het overleven en de ontwikkeling van het kind. In 2008 werd bijvoorbeeld 71 % van de ondervoede kinderen van Niger behandeld in 792 door UNICEF gesteunde voedingscentra.

De Belgische giften financierden een aantal specifieke acties, waarvan hier enkele voorbeelden:

- In **Sierra Leone** werkte UNICEF mee aan de verwezenlijking van een koudeketen voor de bewaring van geneesmiddelen, vaccins, overlevingskits enzovoort voor de verzorging van honderdduizenden kinderen en meer dan één miljoen vrouwen.

- In **Burundi** werden acuut ondervoede kinderen opgevangen en verzorgd in bijvoedingscentra en in een therapeutisch voedingscentrum. In 2009 behandelden de centra 4.092 kinderen, met een genezingspercentage van meer dan 80 %.

- UNICEF België steunt tot eind 2010 een project van 3 jaar in **Bolivië**. Het verbetert de overlevingskansen van 8.000 kinderen onder de vijf jaar en richt zich vooral op de erg kwetsbare kinderen van de indianengemeenschappen. Dankzij dit project heeft men bijvoorbeeld in 217 gezondheidsstructuren in 32 van de 327 gemeenten van het land 74.941 zieke kinderen kunnen behandelen.

Basisonderwijs en gendergelijkheid

Het onderwijs is voor alle landen een essentieel actieterrain. Voor gezinnen is het onderwijs een garantie tegen armoede. Het basisonderwijs - en met name het onderwijs voor meisjes - kan de levensverwachting van de bevolking verhogen, omdat het kinderen een gezonde levenswijze bijbrengt. Daarom maken onderwijs voor iedereen en de bevordering van de gelijkheid tussen de geslachten deel uit van de door UNICEF gesteunde Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling. Tegen 2015 zouden alle kinderen de lagere school moeten kunnen afmaken en zou de ongelijkheid tussen de geslachten op alle niveaus weggewerkt moeten zijn.

Het aantal kinderen van schoolgaande leeftijd dat wegblijft uit de klas, is gedaald van 115 miljoen in 2002 tot 101 miljoen in 2007. De meeste van deze kinderen zijn meisjes. In veel landen bedroeg de scholingsgraad in 2006 meer dan 90 %.

Ondanks deze vooruitgang is het onderwijs vaak het eerste slachtoffer van de crisis. Ouders halen hun kinderen en zeker hun dochtertjes liever van school, zodat ze kunnen werken om het gezin te helpen overleven. Jammer genoeg zijn de landen waarvoor onderwijs cruciaal is, vaak het minst geneigd om er de nodige budgetten voor uit te trekken.

De vooruitgang op het vlak van onderwijs moet niet alleen afgemeten worden aan het aantal leerlingen dat wel of niet de lagere school bezoekt. De kwaliteit van het onderwijs is minstens even belangrijk. Als arme gezinnen de indruk

hebben dat de school geen meerwaarde voor de toekomst biedt, zullen ze liever hebben dat het kind thuis voor het gezin werkt.

In noodsituaties is het van het grootste belang dat het onderwijsstelsel zo snel mogelijk weer draait, zodat de kinderen een min of meer normaal sociaal leven krijgen en kunnen blijven leren.

UNICEF en zijn partners kiezen voor een participatieve, integrale aanpak: leren is natuurlijk een prioriteit van de school, maar het is niet de enige. De schoolomgeving biedt de kans om heel de gemeenschap te laten deelnemen aan het beheer en de organisatie van de school, zodat zij zich volledig bij het project betrokken voelt en zich verantwoordelijk voelt voor haar succes. Ook het aspect hygiëne is erg belangrijk. Het kind moet de kans krijgen om zich te ontplooiën terwijl het eenvoudige regels leert waarvan het zijn leven lang zal profiteren.

Om deze doelstellingen te bereiken is het absoluut noodzakelijk dat de attitudes en de mentaliteit evolueren. Men moet er bij regeringen op blijven aandringen dat ze een beleid voeren ten voordele van het onderwijs, met inbegrip van de gelijkheid tussen meisjes en jongens.

Acties en resultaten

In Afghanistan kon UNICEF in 2009 onderwijs- en lesmateriaal leveren voor meer dan 2,5 miljoen kinderen en 107.500 leerkrachten.

China. Een klas in een basisschool in Xihe, Gansu, werd door UNICEF voorzien van schoolmateriaal.

Democratische Republiek Congo: Justine Henin, Vrijwillig Ambassadrice van UNICEF België, samen met leerlingen van een school in de buurt van Goma.

In noodsituaties volgt UNICEF de logica van 'een betere wederopbouw' ("Building Back Better"), zoals na de tsunami in Zuid-Oost-Azië in 2005. Het heeft de verwoesting die de cycloon Nargis in Myanmar aangericht heeft, gebruikt om 'kindvriendelijke' scholen te bouwen, die sterker zijn en beter bestand zijn tegen natuurgeweld. Dankzij de door UNICEF gesteunde actie 'Alle meisjes naar school' steeg het aantal schoolgaande meisjes in Benin tussen 2007 en 2008 met 20 %. In een proefprogramma in Bangladesh, China, de Democratische Republiek Congo, Ethiopië en Tadzjikistan kiest UNICEF voor een 'kind tot kind'-aanpak: de kinderen staan centraal in de ontwikkelingsactiviteiten, door hen tot

partners te maken van hun eigen onderwijs en dat van andere kinderen. Overal ter wereld neemt het aantal nieuwe leerlingen voortdurend toe. Deze bemoedigende trend moet volgehouden worden, zodat onderwijs echt universeel wordt.

De Belgische giften financierden een aantal specifieke acties, waarvan hier enkele voorbeelden:

- In de **Democratische Republiek Congo** werden de opvang en de kwaliteit van het onderwijs dankzij een grootschalige verdeling van schoolmateriaal sterk verbeterd voor 3.171 kinderen van lagere scholen in de provincie Oost-Kasaï en in Kinshasa.

FEITEN EN CIJFERS

981 miljoen EUR → het bedrag dat UNICEF heeft uitgetrokken voor het overleven en de ontwikkeling van het jonge kind; deze som vertegenwoordigt 46,4 % van de uitgaven aan programma's in 2009.

88 → het aantal kinderen op 1.000 geboorten in Afrika dat niet langer dan een jaar zal leven.

Diarree → de op een na belangrijkste oorzaak van kindersterfte; 16 % van de sterfgevallen is te wijten aan slecht of niet-behandelde diarree.

Afghanistan → het land met de hoogste kindersterfte: 257 op 1.000 levende geboorten.

1,83 miljoen → het aantal kinderen dat elk jaar sterft in India.

Meer dan 24.000 → het aantal kinderen dat elke dag overlijdt, voornamelijk door oorzaken die men had kunnen voorkomen. Om de drie seconden sterft ergens een kind.

Het WaSH-programma

Water, Sanitation and Hygiene (WaSH) is het programma dat UNICEF in meer dan 100 landen gelanceerd heeft om zoveel mogelijk mensen toegang te geven tot voldoende zuiver water, behoorlijke sanitaire voorzieningen en de kennis van basishygiëne. Dertien procent van de wereldbevolking heeft geen toegang tot verbeterde drinkwaterbronnen. 280 miljoen kinderen onder de vijf jaar hebben geen toegang tot verbeterde sanitaire voorzieningen. Toch volstaat 8 euro opdat een kind een jaar lang elke dag 20 liter water zou hebben; dat is de hoeveelheid die elke mens nodig heeft om gezond te leven.

Het aantal mensen zonder toegang tot water is in 2008 voor het eerst onder het miljard gedaald. Ook de strijd tegen de Guineaworm vordert goed, zodat men mag hopen dat deze plaag in de nabije toekomst uitgeroeid zal worden. UNICEF speelt een belangrijke rol in de bevordering van technologieën voor een goedkopere watervoorziening.

Anderzijds blijven de behoeften van scholen op het vlak van toegang tot water en gescheiden sanitair voor meisjes en jongens enorm.

De zevende Millenniumdoelstelling voor Ontwikkeling wil de meerderheid van de wereldbevolking een duurzame leefomgeving geven, onder meer door het aantal mensen zonder toegang tot zuiver water met de helft te verminderen. De WaSH-programma's dragen bij tot de verwezenlijking van deze essentiële doelstelling.

De Belgische giften financierden het wereldwijde WaSH-programma en een aantal specifieke acties, waarvan hier enkele voorbeelden:

- In **Zimbabwe**, een land waar de gezondheidszorg onderontwikkeld is en de sanitaire voorzieningen ontoereikend zijn, woedt sinds het midden van 2008 een cholera-epidemie. UNICEF helpt de zieken en probeert nieuwe besmettingen te voorkomen door de hygiëne en de toegang tot water en sanitair te verbeteren.
- In **Mali** maken de problematiek van het water, de hygiëne en het sanitair integraal deel uit van het onderwijs. Op deze manier kan men een maximum aan kinderen bereiken, die er op hun beurt met hun ouders over kunnen praten. In de streek van Gao hebben 30 scholen met 7.648 kinderen 30 putten met handpompen ontvangen, zodat ze toegang krijgen tot water.

FEITEN EN CIJFERS

452 miljoen EUR → het bedrag dat UNICEF heeft uitgetrokken voor onderwijs en gender-gelijkheid. Deze som vertegenwoordigt 21,4 % van de uitgaven voor programma's in 2009.

80 % → het percentage kinderen dat het geluk heeft naar de lagere school te kunnen gaan.

48 % → het percentage kinderen op wereldvlak dat middelbaar onderwijs volgt.

53 miljoen → het aantal meisjes op schoolgaande leeftijd dat niet naar school gaat.

101 miljoen → het aantal kinderen op schoolgaande leeftijd dat niet naar school gaat.

45,5 miljoen → het aantal kinderen in Afrika beneden de Sahara dat niet naar school gaat.

FEITEN EN CIJFERS

245 miljoen EUR → het bedrag dat UNICEF uittrekt voor de bescherming van kinderen; deze som vertegenwoordigt 11,6 % van de uitgaven voor programma's in 2009.

Artikel 7 → het artikel van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind dat de systematische registratie van elke geboorte voorschrijft, zodat elk kind recht heeft op een naam, een nationaliteit en dus een identiteit.

51 miljoen → het veronderstelde aantal kinderen dat bij hun geboorte niet geregistreerd werd. Bijna de helft van deze kinderen leeft in Zuid-Azië.

Nabije omgeving → kinderen worden meestal in hun nabije omgeving het slachtoffer van geweld.

150 miljoen → het geschatte aantal kinderen tussen 5 en 14 jaar dat in 2009 aan het werk werd gezet.

1/3 → het aandeel van werkende kinderen in Afrika beneden de Sahara.

70 miljoen → het aantal meisjes en vrouwen tussen 15 en 49 jaar dat in Afrika en Jemen genitale verminking heeft ondergaan.

In 2008 werkte UNICEF in Algerije mee aan de ontwikkeling van een module van 30 uur over de bescherming van het kind, bedoeld voor de studenten in het derde jaar rechten. Dit moet het Algerijnse recht op termijn meer gezinsgericht maken.

UNICEF heeft in 2008 verscheidene akkoorden met de nationale overheid van Venezuela afgesloten om te werken aan de problemen van het gerechtelijk systeem voor minderjarigen, geweldpreventie, enzovoort. UNICEF legt vaak de fundamenten voor de bescherming van kinderen. Het houdt zich even intensief bezig met de verbetering van de mentaliteit rond kinderrechten als met de hulp aan slachtoffers van misbruik en geweld.

De Belgische giften financierden een aantal specifieke acties, waarvan hier enkele voorbeelden:

- In **Laos** steunt UNICEF België de kinderen die in de straten van Vientiane leven en werken. Elke maand worden overdag gemiddeld 43 kinderen en 's nachts gemiddeld 38 kinderen opgevangen in het centrum van Peuan Mit. Het centrum staat in contact met 18.632 kinderen, die er een beroep op kunnen doen wanneer ze dat wensen.

- In **Moldavië** zijn de sociale en gezondheidsstructuren voor kinderen met de steun van UNICEF België zo sterk verbeterd dat meer dan 80 % van de verblijfsinstellingen nu sociaal assistenten in dienst hebben, die de re-integratie van de kinderen in hun oorspronkelijke leefgemeenschap vergemakkelijken.

- De kinderen van de **Gazastrook** zijn buitengewoon kwetsbaar en hebben dus bescherming nodig. Daarom steunde UNICEF België de bouw van 30 gezinscentra, waar ouders en hun kinderen psychosociale steun krijgen.

HIV/aids en kinderen

De jongste jaren is er veel vooruitgang geboekt in de strijd tegen HIV/aids. Heel veel regeringen hebben plannen en programma's opgezet voor de hulp aan de slachtoffers van het virus. De opsporing is verbeterd en meer mensen worden behandeld. Toch zijn de uitdagingen nog altijd groot. Daarom is de strijd tegen HIV/aids en andere ziekten de zesde Millenniumdoelstelling voor Ontwikkeling en blijft ze een grote rol spelen in het werk van UNICEF. Elk jaar besteedt UNICEF ongeveer 6 tot 7 % van zijn begroting aan de bestrijding van de gevolgen van het gevreesde virus.

HIV/aids treft kinderen zowel rechtstreeks als onrechtstreeks. Ongeveer 15 miljoen kinderen hebben hun ouders verloren aan aids, 2 miljoen kinderen onder de 15 jaar leven zelf met het virus. Meer dan 90 % van deze kinderen is door hun moeder besmet. Het percentage jongeren tussen de 15 en 24 jaar dat ten prooi blijft vallen aan de ziekte, is alarmerend. De meeste slachtoffers zijn jonge meisjes. UNICEF ziet nog veel uitdagingen in de strijd

tegen HIV/aids. Een voorbeeld: de basispreventie van HIV bij zwangere vrouwen en jongeren versterken en de toegang tot verzorging en basisbehandelingen voor seropositieven verbeteren, om de overdracht van moeder op kind zoveel mogelijk te beperken.

Acties en resultaten.

Sinds 2005 werkt UNICEF samen met UNAIDS aan een grote campagne voor de strijd tegen HIV/aids, 'United against aids, United for Children'. Deze actie heeft vier prioriteiten:

- De overdracht van HIV van moeder op kind voorkomen.
- Kinderen met HIV verzorgen en behandelen.
- De besmetting van adolescenten en jongeren voorkomen.

- De met HIV en aids besmette kinderen beschermen en steunen.

In zijn streven naar efficiëntie heeft UNICEF twee belangrijke multidisciplinaire dimensies in zijn prioriteiten opgenomen. Men moet "zijn epidemie kennen", met andere woorden, de acties aanpassen aan de geografische en de socioculturele context. En men moet "zijn kinderen kennen", om hen persoonlijker en efficiënter te behandelen. De campagne heeft tot nu toe goede resultaten opgeleverd. In Thailand, Rwanda en Botswana is de toegang van zwangere vrouwen tot bepaalde opsporingstests en antiretrovirale behandelingen verbeterd, zodat hun kinderen meer kans op overleven hebben. In Oeganda werd in 2008 67 % van de zwangere vrouwen op HIV getest.

FEITEN EN CIJFERS

135 miljoen EUR → het bedrag dat UNICEF heeft uitgetrokken voor de bestrijding van HIV/aids; deze som vertegenwoordigt 6,4 % van de uitgaven voor programma's in 2009.

34 miljoen → het geschatte aantal met HIV besmette mensen ter wereld.

5 500 → het geschatte aantal sterfgevallen als gevolg van aids per dag.

28 → het aantal keer dat de behandeling van aids duurder is dan de preventie van HIV.

1/3 → het aandeel van seropositief geboren Zuid-Afrikaanse kinderen dat zonder verzorging zijn eerste verjaardag niet haalt.

- In **Mozambique** werden dankzij het project 'Scholen voor Afrika' 'kindvriendelijke scholen' ingericht. Men heeft een groot aantal leerkrachten en schoolirecteuren opgeleid, gebouwen neergezet, gemeenschappen bij het onderwijs betrokken en in de verschillende scholen pedagogisch materiaal verdeeld.

- In **India** hebben veel kinderen van de etnische minderheden van de deelstaat Orissa nu toegang tot degelijk onderwijs.

De bescherming van het kind

Kinderen zijn van nature broos en kwetsbaar. Ze moeten dus voortdurend beschermd worden, zeker in noodsituaties en in crisissen, maar ook in het leven van alledag.

Miljoenen kinderen zijn door natuurrampen of conflicten wees geworden. Maar ook armoede en bepaalde tradities kunnen een bijzonder negatieve invloed hebben op de situatie van kinderen. Ze zetten gezinnen ertoe aan om hun kinderen te verkopen, hun dochters uit te huwelijken of kinderen te dwingen in mensonwaardige omstandigheden te werken om nog een dag langer te overleven. Andere kinderen worden met geweld in legers ingelijfd of seksueel misbruikt. Meer dan 300 miljoen kinderen worden wereldwijd blootgesteld aan dergelijke misbruiken en gevaren. De bescherming van kinderen tegen alle vormen van geweld, uitbuiting en misbruik past in de geest van de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling.

Acties en resultaten:

Om deze kwetsbare gezinnen hoop te geven kiest UNICEF voor een nieuwe strategie voor de bescherming van kinderen en gezinnen. Die is gebaseerd op een meer algemene visie op sociale en institutionele veranderingen en geeft voorrang aan preventie. UNICEF pleit op de eerste plaats voor de garantie op een 'beschermende omgeving' op elk moment in het leven van het kind. Het ijvert ervoor om de nationale wetgeving rond kindbescherming te verbeteren. UNICEF wijdt 11 % van zijn jaarlijkse begroting aan acties voor de bescherming van kinderen.

UNICEF en zijn partners baseren zich op het Verdrag inzake de Rechten van het Kind om te sensibiliseren, onder meer om het belang van geboorteregistratie te erkennen, de mishandeling en uitbuiting van kinderen te voorkomen en de bescherming en re-integratie te verbeteren van kinderen die vervreemd zijn van de maatschappij (kindsoldaten, straatkinderen...). Zo kregen in de Democratische Republiek Congo meer dan 18.000 kinderen die slachtoffer waren van seksueel geweld, psychologische hulp, medische verzorging, juridisch advies en een programma voor maatschappelijke re-integratie.

UNICEF begon ook met programma's die de scheiding van gezinnen voorkomen en gescheiden gezinnen herenigen. Zo werden in Kenia, na het geweld dat op de verkiezingen van december 2007 volgde, meer dan 5.000 kinderen met hun gezin herenigd.

In Belize, één van de landen in Centraal-Amerika die het zwaarst door HIV/aids worden getroffen, organiseerden het Rode Kruis van Belize, het ministerie van Onderwijs en UNICEF voorlichtings- en preventieacties voor meer dan 50.000 kinderen en adolescenten.

De Belgische giften financierden een aantal specifieke acties, waarvan hier enkele voorbeelden:

- In **Burundi** waren er door de acties van UNICEF België HIV-tests bij 2.525 mensen, voornamelijk vrouwen: 77 van de geteste personen waren seropositief en kregen het nodige advies en de nodige ondersteuning. Voorlichtings- en preventiecampagnes zijn essentieel en buitengewoon nuttig in landen die zwaar getroffen zijn door de pandemie.
- UNICEF België steunt samen met zijn partners de campagnes voor sensibilisering rond HIV/aids in de **Democratische Republiek Congo**. Deze campagnes zijn broodnodig om de bevolking te waarschuwen voor de risico's op besmetting met het virus in hun dagelijks leven. In de streek van Moba werden vier preventiesites geopend voor de opvolging van de overdracht van moeder op kind. Ze komen bij de 190 sites die het land al telde. Men test er op HIV, deelt geneesmiddelen uit, enzovoort.

- In **Sierra Leone** zijn in het raam van een partnerproject voor het overleven van kinderen, gesteund door UNICEF België, 50 jongeren opgeleid in de HIV-/aidsproblematiek. Deze kinderen kunnen op hun beurt in tien scholen weer andere kinderen opleiden.

Beleid en partnerships voor de rechten van het kind

Het werk van UNICEF kan niet doeltreffend zijn zonder lobbywerk en samenwerking rond kinderrechten. Daarom investeert UNICEF er buitengewoon veel middelen in. Dit thema is des te belangrijker omdat het de basis vormt voor de aanpak van het overleven en de ontwikkeling van het jonge kind, onderwijs en de gelijkheid van de geslachten, de bescherming van het kind en de strijd tegen HIV/aids.

Dit werk omvat verscheidene aspecten:

- Het opstellen van statistieken om UNICEF in zijn lobbywerk te helpen. In de onderhandelingen met politieke besluitvormers stelt UNICEF hypothesen en projecten voor, die het met deze statistische gegevens kan staven.
- Wereldwijde inspanningen om nieuwe wetten of beleidsmaatregelen ten gunste van de kinderrechten in te voeren, zodat deze rechten beetje bij beetje institutioneel worden.
- Studies over de eerbiediging, land per land, van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en het Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen, aangevuld met instrumenten die landen en samenlevingen helpen om via hun sociaal en economisch

beleid, wetgeving en budget hun engagementen in het raam van beide verdragen na te leven.

- De invoering van partnerships tussen UNICEF en bepaalde regeringen. UNICEF levert de regeringen zijn knowhow, ervaring en werkracht. Als partner van een regering kan UNICEF doeltreffender te werk gaan.
- Het versterken van de participatie van kinderen en adolescenten in alle aangelegenheden en op alle politieke fora die hen aanbelangen.

Dankzij deze essentiële 'voorbereidende' activiteiten kunnen de projecten en de programma's van UNICEF bestaan. Zonder betrouwbare statistieken kan men een project niet positief of negatief evalueren. Zonder politieke onderhandelingen kunnen wetten of programma's niet worden bepleit. Zonder partnerships zou er geen samenwerking tussen de regeringen en UNICEF ontstaan.

Acties en resultaten

De rol van UNICEF in het verzamelen, analyseren en verspreiden van gegevens is dus erg belangrijk. Elk jaar worden ongeveer 50 rapporten opgesteld, gebaseerd op de gezins-enquêtes van UNICEF. De VN gebruiken deze enquêtes om de vooruitgang in de verwezenlijking van de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling te evalueren en te definiëren.

Zo lanceerde UNICEF in 2009 een actie om het aantal migrantenkinderen in elk land te bepalen. Om op de juiste manier te kunnen ingrijpen is het namelijk belangrijk dat men een beeld heeft van de omvang van een probleem.

In Tadzjikistan werd dankzij het lobbywerk van UNICEF de begroting voor vaccinaties, kraamdiensten en de gezondheid van het kind met 70 % verhoogd.

UNICEF publiceert regelmatig rapporten over de situatie van vrouwen en kinderen in de wereld. In 2008 gaf de organisatie een dozijn rapporten uit, waaronder een document over de wettelijke hervormingen in het raam van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Innocent, het onderzoekscentrum van UNICEF, werkt nu met de hoofdzetel van UNICEF, zeven regionale kantoren en meer dan veertig landelijke kantoren aan een wereldwijde studie over armoede en ongelijkheid bij kinderen, de 'Global Study on Child Poverty and Disparities'.

UNICEF eist aandacht voor de stem van kinderen en adolescenten. Zo gaf het tijdens het derde 'Wereldcongres tegen seksuele uitbuiting van kinderen en adolescenten', in november 2008 in Rio de Janeiro, jongeren de kans om over hun vele problemen te vertellen en mogelijke oplossingen voor te stellen.

In Burkina Faso heeft UNICEF mee het nationaal plan versterkt voor de versnelde inperking van de sterfte van moeders, pasgeborenen en kinderen. Het heeft de regering aangemoedigd om 2009 uit te roepen tot het jaar van de gratis geboorteregistratie voor kinderen onder de 18 jaar.

De Belgische giften financierden een aantal specifieke acties, waarvan hier enkele voorbeelden:

- In **Moldavië** slaagde UNICEF erin een wet over sociale bijstand te laten goedkeuren, die de meest behoeftige gezinnen financiële hulp verleent. In 2009 daalde het aantal vondelingen van 0 tot 6 jaar met 16 %.
- In **Mozambique** leidde de samenwerking tussen UNICEF en het ministerie van Onderwijs in het raam van het initiatief 'Kindvriendelijke scholen' tot een herziening van de prioriteiten voor het onderwijs voor 2010, de opleiding van leerkrachten en de verdeling van schoolmateriaal.

Ook de Belgische overheid wordt door UNICEF België gevraagd om aandacht

te hebben voor kinderrechten in het raam van het Belgisch ontwikkelingsbeleid en het Belgisch buitenlands beleid. Zo wil UNICEF België dat de Belgische ontwikkelingssamenwerking structureel oog heeft voor kinderen en hun rechten.

UNICEF België werkt hiervoor nauw samen met het Platform 'Kinderrechten in ontwikkelingssamenwerking'. Het Platform wil ervoor zorgen dat de aandacht voor kinderrechten zich niet beperkt tot een verwijzing in de wet op de ontwikkelingssamenwerking (kinderrechten zijn sinds 2005 expliciet opgenomen in de wet op de ontwikkelingssamenwerking als aandachtspunt), maar dat er binnen ontwikkelingssamenwerking ook werkelijk aandacht geschonken wordt aan kinderen en hun rechten. UNICEF België verzorgt sinds september 2009 het secretariaat van dit Platform.

In 2009 werd ook heel wat werk verzet met de Belgische Coalitie tegen het Gebruik van Kindsoldaten om de publieke opinie te sensibiliseren en de Belgische overheid te vragen om de problematiek van de kindsoldaten hoog op de politieke agenda te houden. Op

FEITEN EN CIJFERS

288 miljoen EUR → het bedrag dat UNICEF besteedde aan de bevordering van beleidsmaatregelen en partnerships ten voordele van de rechten van het kind; deze som vertegenwoordigt 13,6 % van de uitgaven aan programma's in 2009.

60 % → de daling van de kindersterfte, die sinds de jaren '60 geregistreerd wordt, dankzij een beter beleid en gerichte acties. De vooruitgang werd mogelijk gemaakt door concrete acties, zoals massale vaccinaties. Deze evolutie werd bestendigd door lobbywerk en druk op de politiek om wetten en attitudes te doen evolueren. Deze acties passen in het raam van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Afsluiting van de 'Rode-Handencampagne'.

© UNICEF/EI Baba

Red Hand Day, 12 februari 2009, werd de 'Rode-Handencampagne' afgesloten. Op één jaar tijd werden meer dan 65.000 rode handafdrukken ingezameld via scholen, vrijwilligers en bedrijven. Deze handafdrukken werden symbolisch overhandigd aan de toenmalige ministers van Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Zaken, Charles Michel en Karel De Gucht.

Eind 2009 werden de beleidsmakers nogmaals aangespoord om van de problematiek van kinderen in gewapende conflicten een prioriteit te maken, tijdens een internationale conferentie "Rehabilitation and reintegration of war affected children", georganiseerd door de universiteiten van Antwerpen, Gent en Brussel, in nauwe samenwerking met UNICEF.

In het raam van de campagne rond het overleven van kinderen en van WasH organiseerde UNICEF België in samenwerking met de Belgische Senaat in het voorjaar van 2009 in het parlement een seminarie over het overleven van kinderen. Na dit seminarie keurde de commissie Buitenlandse Zaken van de Senaat unaniem een resolutie goed rond het overleven van kinderen, met concrete aanbevelingen voor het beleid.

UNICEF België ontplooidde in 2009 ook activiteiten om van de beleidsmakers aandacht te vragen voor de impact van HIV/aids op kinderen. Zo waren er onder meer contacten met de media naar aanleiding van Wereldheidsdag op 1 december.

UNICEF, kinderen en noodsituaties

Conflicten, natuurrampen, geweld en humanitaire crisissen veroorzaken noodsituaties die miljoenen mensen treffen, voornamelijk vrouwen en kinderen. In dergelijke situaties is overleven elke dag een uitdaging. Kinderen zijn dan erg kwetsbaar. Ze zijn in het bijzonder blootgesteld aan ziekten, ondervoeding en geweld, zeker wanneer ze gescheiden geraken van hun ouders. Onderwijs in die omstandigheden is problematisch.

Om de impact van deze situaties te verzachten en dit op een zo volledig en efficiënt mogelijke manier, werkt UNICEF samen met tal van spelers in de humanitaire sector en met lokale en internationale partners zoals regeringen, agentschappen van de Verenigde Naties, NGO's en het maatschappelijk middenveld.

In 2005 besloot het Inter-Agency Standing Committee (IASC) het werk in sectoren te verdelen, om noodsituaties zo efficiënt mogelijk aan te pakken. Afhankelijk van de sectoren wordt een bepaalde organisatie belast met de wereldwijde coördinatie van de andere partners. UNICEF vervult deze taak voor de sectoren van ondervoeding, water, hygiëne, sanitaire voorzieningen en gemeenschappelijk gegevensbeheer. UNICEF deelt bovendien de leiding over de onderwijssector met de organisatie Save the Children. Het Kinderfonds blijft natuurlijk ook op de andere domeinen actief en heeft voordeel dat het

al in 156 landen aanwezig is en dus snel personeel kan inzetten.

De belangrijkste doodsoorzaken tijdens humanitaire crisissen zijn ziekte en ondervoeding. Voor UNICEF zijn de levering van vaccins en vitamine A en de toegang tot therapeutische voedingscentra dus een grote prioriteit. Daarnaast levert UNICEF uiteraard inspanningen om zoveel mogelijk mensen van water te voorzien en de sanitaire omstandigheden te verbeteren.

FEITEN EN CIJFERS

25 % → het gedeelte van zijn budget dat UNICEF in 2009 aan noodhulp heeft besteed.

714 miljoen EUR → het totale bedrag van de fondsen die nodig zijn voor de door UNICEF gesteunde noodinterventies.

26 miljoen → het aantal mensen dat uit hun oorspronkelijke streek gevlucht is voor een conflict, geweld of schendingen van de mensenrechten.

65 → het aantal noodsituaties waarop UNICEF in 2009 reageerde.

UNICEF legt ook de nadruk op de terugkeer naar school in noodsituaties. Kinderen die het slachtoffer worden van dergelijke situaties zijn vaak hun belangrijkste ankers kwijt. De terugkeer naar een schoolomgeving alsook psychologische steun kunnen hun sneller opnieuw een gevoel van normaliteit geven. Onderwijs is bovendien essentieel om kinderen voor te lichten over de gevaren om hen heen.

Acties en resultaten

UNICEF België heeft altijd present gegeven bij noodsituaties. In 2009 maakten de Belgische giften veel hulpacties mogelijk:

- UNICEF kon in Kibati, in Noord-Kivu (Democratische Republiek Congo) elke dag 40.000 tot 50.000 kinderen van water voorzien. De streek wordt al meer dan een jaar door ernstig geweld geteisterd en miljoenen mensen zijn op de vlucht. UNICEF en zijn partners hebben bovendien gewonde kinderen verzorgd, 15.000 ondervoede kinderen gevoed en kinderen met hun gezin herenigd.

- In mei en juni 2009 dreef ernstig geweld in de Pakistaanse Swatvallei twee miljoen mensen op de vlucht, van wie 65 % kinderen. UNICEF en zijn partners bezorgden de vluchtelingen elke dag 2,5 miljoen liter water. In 14 van de 23 vluchtelingenkampen werden tijdelijke scholen ingericht, en meer dan 40.000 zieke vrouwen en kinderen werden onderzocht en verzorgd.
- In het begin van 2009 werd de toch al erg kwetsbare Gazastrook getroffen door een massale invasie door het Israëlisch leger. Het aantal slachtoffers was enorm. Meer dan de helft van de Palestijnse bevolking bestaat uit kinderen. UNICEF is al sinds vele jaren in de Palestijnse gebieden actief, onder meer op het vlak van gezondheidszorg, water, onderwijs en bescherming. Na de inval leverde UNICEF schoolmateriaal voor meer dan 80.000 kinderen, werden 120.000 kinderen tegen mazelen gevaccineerd en kregen 50.000 mensen zuiver water.
- In het voorjaar van 2009 kende Sri Lanka een ernstige humanitaire crisis. De gevechten tussen het

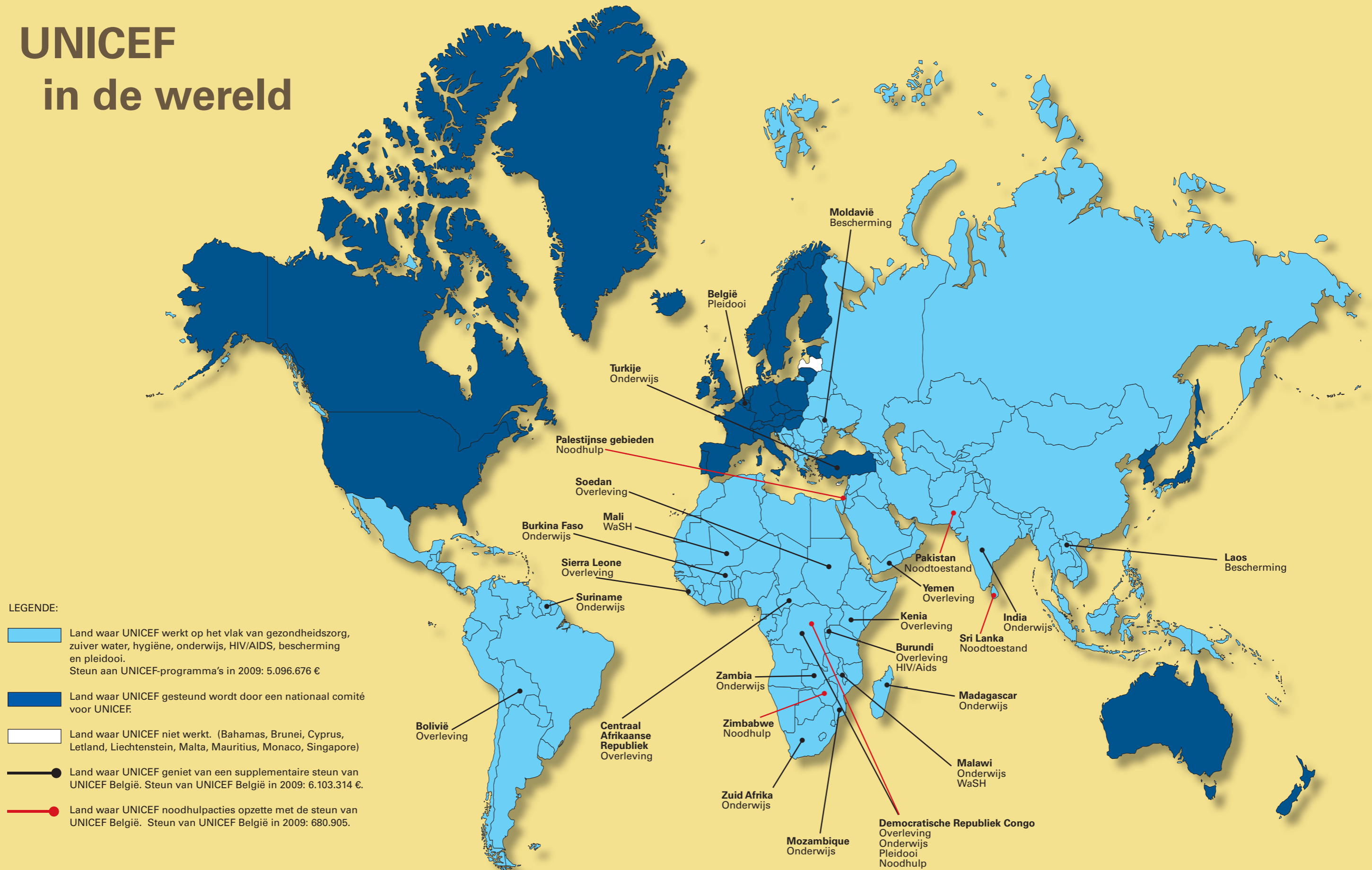
regeringsleger en de Tamilrebellin in het noorden van het land maakten ontelbare gewonden. Veel mensen, onder wie enorm veel kinderen, sloegen op de vlucht. UNICEF heeft in samenwerking met het ministerie van Gezondheid hulp geleverd om de kinder- en kraamafdelingen van de ziekenhuizen te versterken; het heeft een groot aantal tijdelijke scholen ingericht voor vluchtelingenkinderen, heeft het nodige schoolmateriaal geleverd en veel kinderen psychologisch en medisch geholpen.

Pakistan: Alain Hubert, Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België, bezoekt een kamp voor personen die op de vlucht gingen voor het geweld in de Swat-vallei.

© UNICEF/Marta Ramoneda

UNICEF in de wereld

UNICEF en de rechten van het kind in België

UNICEF verdedigt de kinderen in België

Kinderen op de politieke agenda plaatsen is een essentieel aspect van het lobbywerk van UNICEF België bij regeringen, niet-gouvernementele organisaties voor de verdediging van de kinderrechten, onafhankelijke instanties, universiteiten en media.

Door te wijzen op bepaalde economische, sociale en juridische hiaten kunnen wij de factoren die het welzijn van kinderen in België bepalen, beter doen begrijpen.

Samenwerken

De partnerschappen bestrijken alle aspecten van het werk van UNICEF in België. Ze leveren resultaten op die geen enkele organisatie op eigen houtje zou kunnen bekomen. UNICEF België werkt bijvoorbeeld samen met een groot aantal niet-gouvernementele organisaties, onafhankelijke organisaties en overheidsinstellingen, zoals de Coördination des ONG pour les droits

Onderzoek van het beleid en waarschuwing van het Comité voor de rechten van het kind

UNICEF België onderzoekt het nationale beleid zorgvuldig, om te controleren of het overeenstemt met de normen en regels van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Wij delen deze analyse met onze partners en leggen ze voor aan de wetgevers en de controleorganismen, zoals het Comité voor de Rechten van het Kind (de mondiale organisatie die toezicht houdt op de kinderrechten), zodat de naleving van de rechten van het kind centraal kan staan in het politieke debat.

In 2009 heeft UNICEF België het Comité voor de Rechten van het Kind verscheidene keren gealarmeerd over problemen met betrekking tot de schending van de kinderrechten in België. In een rapport 'Dat denken wij ervan' hebben wij de belangrijkste betrokkenen, namelijk de kinderen zelf, aan het woord gelaten. Het rapport werd op 1 februari 2010 besproken tijdens de voorbereidende sessie van het Comité voor de Rechten van het Kind. UNICEF België heeft bovendien meegewerkt aan het alternatieve rapport van de NGO's, en heeft het opstellen van het regeringsrapport aan het Comité voor de Rechten van het Kind nauwlettend gevolgd. Dit officiële rapport zal op 2 juni 2010 tijdens een openbare zitting van het Comité besproken worden. Daarna zal het Comité de Belgische overheid een reeks aanbevelingen geven om het leven van kinderen in België te verbeteren.

de l'enfant en de Kinderrechtencoalitie (deze organisaties verzamelen 39 NGO's voor de verdediging van de kinderrechten), de Délégué général aux droits de l'enfant en zijn evenknie de Kinderrechtencommissaris, de Nationale Commissie voor de Rechten van het kind, de follow-upgroep van het Observatoire de l'Enfance, de la Jeunesse et de l'Aide à la jeunesse in de Franse Gemeenschap en de Reflectiegroep Kinderrechten in de Vlaamse Gemeenschap.

De stem van kinderen laten horen

UNICEF zet zich sinds lang in voor de authentieke participatie van kinderen. Dit is zelfs een van de basisprincipes van zijn werking. Dankzij hun deelname kunnen kinderen een belangrijke bijdrage leveren tot de maatschappij. In de voorbije jaren heeft men dankzij deze participatie in België al veel vooruitgang voor kinderen geboekt. Met zijn participatieproject 'What Do You Think?' heeft UNICEF België zijn lobbywerk kunnen versterken en een grotere rol kunnen spelen in de verdediging van de Belgische kinderen. Met 'What Do You Think?' proberen wij ervoor te zorgen dat kinderen wier rechten het minst worden gerespecteerd een zeg hebben in het ontwerp, de planning, de uitvoering en de evaluatie van het beleid dat hen aanbelangt. Deze originele benadering vertrekt vanuit de dagelijkse beleving van kinderen. In 2009 heeft 'What Do You Think?' zijn tweede verslag van kinderen voorgelegd aan het Comité voor de Rechten van het Kind. Het kreeg de steun van de Federale Overheidsdienst Justitie, de Federale Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie en de Franse Gemeenschap.

Dat denken wij ervan!

'Dat denken wij ervan. Tweede rapport van kinderen in België voor het Comité voor de Rechten van het Kind', op 18 november 2009 voorgesteld aan het federale parlement (en op 2 februari 2010 aan het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève).

Dit rapport bevat de bijdragen van het project 'What do you think?', dat gecoördineerd wordt door UNICEF België, de Conseil de la Jeunesse de la Communauté française en de Vlaamse Jeugdraad. Het is origineel omdat het de belangrijkste

betrokkenen aan het woord laat: de kinderen en de jongeren geven zelf hun mening over het respect voor hun rechten. Voor het eerst vertellen de meest kwetsbare kinderen over de moeilijkheden om als kind te worden beschouwd, om inspraak te hebben in beslissingen die hen aanbelangen en over de discriminatie die ze ondervinden op school en in hun vrije tijd en over de aantasting van hun basisrecht om op te groeien in een gezin.

Enkele van de krachtlijnen van dit rapport:

1. **WIJ ZIJN OP DE EERSTE PLAATS KINDEREN**, met dezelfde rechten als andere kinderen. Stop met ons te bekijken als slachtoffers, delinquenten, gehandicapten, vreemdelingen, gekken.
2. **Wij WILLEN EN KUNNEN PARTICIPEREN** in de beslissingen die ons aanbelangen, ook als we een beperking hebben zoals een zware handicap. Geef ons steeds de nodige tijd en de aangepaste middelen om te participeren.
3. **VEEL RECHTEN WORDEN ONS ONTNOEMEN**, in het bijzonder voor de groepen **KWETSBAAR KINDEREN**: het recht om onze stem te laten horen, het recht op onderwijs (we hebben geen vrije keuze, of soms zelfs geen school om naartoe te gaan), het recht om te spelen en het recht om bij onze familie te wonen.
4. Wij liggen wakker van **(ON)GELIJKE KANSSEN**: we zeggen niet alleen 'neen' tegen discriminatie, maar vragen ook expliciet meer aandacht voor dit probleem en een positievere aanpak ervan.
5. Wij begrijpen niet dat er niet meer werk wordt gemaakt van de strijd voor een beter **MILIEU** en **MEER DUURZAAMHEID**, we snappen niet dat het leefmilieu niet hoger op de politieke agenda staat.

Acties en resultaten

Een overzicht van de grote campagnes die in België in 2009 werden gevoerd:

Armoedebestrijding: het is onaanvaardbaar dat in de hele wereld de welvaart toeneemt, terwijl in België de armoede niet teruggedrongen wordt. De financiële crisis heeft nu al gevolgen voor kinderen. Volgens officiële cijfers leeft 17 % van de Belgische kinderen onder de armoedegrens! **Bijna 1 kind op de 5 wordt door dit probleem getroffen!** In armoede opgroei legt een hypotheek op de toegang tot de gezondheidszorg (bijna 30 % van de eenoudergezinnen - de grootste slachtoffers van de armoede - zegt dat ze medische zorgen moeten uitstellen), tot onderwijs (meer dan de helft van de kinderen die in armoede leven heeft minstens een jaar achterstand in het lager en het secundair onderwijs; meer dan een derde heeft minstens tweemaal een jaar overgedaan, en een op de drie gaat naar het bijzonder onderwijs); het hypothekeert ook het recht om in een gezin op te groeien (armoede 'rechtvaardigt' de plaatsing van kinderen in instellingen), en het recht op ontspanning. UNICEF is ervan overtuigd dat de strijd tegen de armoede begint met de bescherming van kinderen en de verwezenlijking van hun rechten. Investeren in kinderen is de beste waarborg voor de toekomst.

"Toen u maandag uit de trein stapte om naar het werk te gaan, hebt u in de gangen van het Centraal Station misschien een moeder met haar baby opgemerkt. U was waarschijnlijk verrast door de felle kou en geschokt bij het zien van die baby buiten, in de armen van zijn bedelende moeder, terwijl het -9°C was. U hebt vast gedacht dat dit ontoelaatbaar was, volledig in strijd met de rechten van het kind. U had gelijk: een kind hoort niet thuis op straat. Maar dan vergeet u die andere realiteit, die van de armste gezinnen, wier recht op een fatsoenlijke levensstandaard in deze tijden van economische tegenspoed volledig genegeerd wordt..." (Uit een in januari 2009 door UNICEF België gepubliceerd opiniestuk)

In 2009 werkte UNICEF België samen met de Koning Boudewijnstichting, Kind en Samenleving en de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, aan een onderzoek voor en met kinderen die in diepe armoede leven. De resultaten zullen in 2010 gepubliceerd worden in het raam van het Europees Jaar van de Armoedebestrijding.

De opinierechtbank

Migrantenkinderen beschermen:

kinderen die naar België vluchten, worden niet altijd met open armen ontvangen. UNICEF België probeert deze kinderen een waardiger leven te geven. Al verscheidene jaren eisen wij blijvende aandacht van de overheid voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die in België aankomen. UNICEF België heeft er meer bepaald op aangedrongen dat men deze kinderen niet langer zou opsluiten, maar hun bijzondere bescherming zou bieden en hen niet naar hun land van herkomst zou terugsturen. In 2008 heeft UNICEF België niet geargeld om de opsluiting van kinderen in gesloten centra aan te klagen door deel te nemen aan een 'Opinierechtbank' waar de Belgische overheid beschuldigd werd wegens de detentie van gezinnen in gesloten centra. De rechtbank, met een jury van internationale experts en een jury van

In 2009 coördineerde UNICEF België samen met andere organisaties een Platform over de opsluiting van kinderen in de gesloten centra. UNICEF België nam ook als waarnemer deel aan de werkzaamheden van het Platform Kinderen in Ballingschap. Dankzij het lobbywerk van UNICEF België is de toestand van de buitenlandse kinderen die in België asiel aanvragen sterk geëvolueerd:

- Sinds 1 mei 2004 moeten alle niet-begeleide minderjarige vreemdelingen een voogd krijgen die hen begeleidt en beschermt.
- 2007: einde van het terugsturen en opsluiten in gesloten centra van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.
- De mooiste overwinning van 2009 was ongetwijfeld het einde van de opsluiting van gezinnen met kinderen in de gesloten centra, en de invoering van alternatieven.

kinderen, sprak zich uit tegen deze voor kinderen buitengewoon beangstigende en destabiliserende behandeling. Ze spoorde België aan om onmiddellijk een einde te maken aan de opsluiting van buitenlandse kinderen in gesloten centra. Het initiatief ontving de Lydia Chagoll-prijs 2008 en werd in 2009 bekroond met de prijs van UNICEF voor het beste project voor de verdediging van de rechten van het kind (Advocacy/ Communications Award).

Dankzij het lobbywerk van UNICEF België is de toestand van kinderen die zijn opgenomen in kinderafdelingen van ziekenhuizen en in de psychiatrie goed geëvolueerd, zowel op wettelijk vlak als in de praktijk.

In 2009 keurde de Kamer unaniem twee resoluties goed die gebaseerd waren op aanbevelingen van UNICEF België; ze verzochten de regering om meer rekening te houden met de rechten van kinderen in de kinderafdelingen van ziekenhuizen en in de psychiatrie:

- Op 18 juni 2009 keurde de Kamer een resolutie goed over een actieplan voor kinderen in ziekenhuizen. De resolutie eist bijvoorbeeld dat alle opleidingen voor artsen en verpleegkundigen aangevuld worden met een speciale opleiding over de contacten met en de rechten van kinderen.
- Op 3 december 2009 keurde de Kamer een resolutie goed over de rechten van kinderen en adolescenten die in psychiatrische ziekenhuizen of afdelingen verblijven. Ze vraagt dat men alle nodige reglementaire en wettelijke maatregelen zou nemen om de kinderrechten in de psychiatrie meer te respecteren.
- Eind 2009 publiceerde Test Gezondheid (Test Aankoop) een enquête die werd afgenomen bij zowel Belgische ziekenhuizen met een kinderafdeling als ouders van wie het kind van 0 tot 15 jaar in 2007 verzorgd werd in een ziekenhuis. Volgens de enquête beseffen steeds meer ziekenhuizen dat een kind eigen noden heeft en daarom een specifieke opvang en aanpak verdient. Belgische ziekenhuizen met een kinderafdeling worden steeds kindgericht en ouders krijgen, indien ze dit wensen, een steeds grotere rol wanneer hun kind in het ziekenhuis moet worden opgenomen. In vergelijking met de vorige enquêtes is het aantal kindgerichte voorzieningen gestegen. Zo hebben bijna alle ziekenhuizen specifiek ingerichte babyboxen of lokalen op de dienst spoedgevallen. Een groot deel van de ziekenhuizen biedt ouders spontaan aan om te overnachten of om erbij te zijn wanneer hun kind onder volledige narcose gebracht wordt. Over de bezoekregeling voor ouders bestond al een grote tevredenheid, maar nu geraakt 'rooming-in' - de mogelijkheid voor ouders om bij hun kind te overnachten - ook steeds meer ingeburgerd.

Aangepaste kindziekenhuizen en psychiatrische ziekenhuizen voor kinderen: in 2005 publiceerde UNICEF België het rapport 'Mijn ziekenhuis in potlood: het ziekenhuis door de ogen van kinderen' met de ideeën, wensen en zorgen van kinderen in ziekenhuizen en in de psychiatrie. In 2008 klaagde UNICEF België opnieuw de toestand van kinderen in de psychiatrie aan met een analyse van de verschillende voorzieningen en een reeks concrete aanbevelingen om het leven van deze kinderen te verbeteren.

Rondetafel in het federale parlement over de opvang van jonge kinderen.

Een goede opvang voor jonge kinderen:

ongeveer 80 % van de kinderen van drie tot zes jaar in het rijke westen wordt opgevangen in een crèche of door een onthaalmoeder, of gaat naar de kleuterschool. Het aantal kinderen jonger dan één jaar dat aan opvangstructuren buiten het gezin wordt toevertrouwd, is eveneens sterk aan het stijgen. In 2008 publiceerde Innocenti*, het onderzoekscentrum van UNICEF,

Op 11 maart 2009 organiseerde UNICEF België een rondetafelgesprek in het federale parlement over kinderopvang. Vertrekend van het onderzoek van het centrum Innocenti wilde UNICEF België een dialoog beginnen over dit onderwerp, ervoor zorgen dat de opvang van jonge kinderen een prioriteit voor het beleid wordt, en samen met alle betrokkenen (beleidsmakers, experts, spelers op het terrein) nadenken over de toekomst: waar willen wij over 10 jaar staan? Hoe vertalen we de aanbevelingen van het onderzoek naar het beleid en de praktijk? De vier aandachtspunten die tijdens het rondetafelgesprek aan bod kwamen waren: (1) het minimale recht op ouderschapsverlof, (2) het minimale opleidingsniveau van personeelsleden, (3) de minimale personeelsbezetting van kleuterklassen en (4) de minimale financiering door de overheid.

een studie over dit thema, waarin werd aangetoond dat de verbetering van de kwaliteit van de onderwijs- en opvangdiensten voor jonge kinderen het krachtigste middel is om ingebakken ongelijkheden te bestrijden en om alle kinderen een goede start in het leven te geven. De studie raadde ook aan om het debat over kinderopvang te verruimen, door het ook te hebben over de toegankelijkheid (het aantal plaatsen), de kwaliteit (de professionalisering van de sector), de gelijkheid van kansen en het budget dat aan de opvang en aan het ouderschapsverlof (voor de moeder en de vader) wordt besteed.

Babyvriendelijke ziekenhuizen: het in 1991 gelanceerde initiatief Babyvriendelijk Ziekenhuis is een project van UNICEF en de Wereldgezondheidsorganisatie, dat alle kraamklinieken wil aansporen om borstvoeding te bevorderen. Een kraamkliniek mag zich een 'babyvriendelijk ziekenhuis' noemen wanneer ze geen gratis of goedkope vervangmiddelen voor moedermelk, zuigflessen of spenen aanvaardt en tien welomschreven voorwaarden toepast om borstvoeding aan te moedigen. In 2009 droegen 14 Belgische kraamklinieken dit kwaliteitsslakel. Dit pro-borstvoedingsbeleid

wordt toegepast bij 19,6% van de geboorten in België. In de loop van 2009 werden 16 nieuwe kandidaten geselecteerd voor begeleiding met het oog op het certificaat.

UNICEF-leerstoel: in 2005 verleende de Universiteit Antwerpen een doctoraat honoris causa aan UNICEF voor het geheel van zijn werk. Om de blijvende aandacht voor kinderrechten te verzekeren werd op 8 juli 2007 aan de Universiteit Antwerpen een UNICEF-leerstoel in het leven geroepen. Na de start in 2007 en de eerste ontwikkelingen in 2008 zit de leerstoel nu op kruissnelheid. De samenwerking met Franstalige en Nederlandstalige universiteiten is uitgebreid en heeft tot de oprichting van de vzw Kenniscentrum Kinderrechten geleid. De lessen worden in het Nederlands en het Engels gegeven en de leerstoel verzorgt nu zijn tweede jaar postacademische opleiding. De UNICEF-leerstoel organiseert studiedagen zoals de internationale conferentie over de rehabilitatie en re-integratie van kinderen getroffen door oorlogsgeweld en publiceert studies over kinder- en mensenrechten, rond thema's als migratie, het recht op onderwijs van kinderen zonder papieren of kinderen in armoede.

* Innocenti, het onderzoekscentrum van UNICEF in het Italiaanse Firenze, werd in 1988 gesticht om de onderzoeksmogelijkheden van UNICEF te versterken en zijn engagement voor de kinderen van de wereld te steunen.

HKH Prinses Mathilde ontmoette in het federale parlement een aantal kwetsbare jongeren.

Voorstelling van het UNICEF-rapport "De toestand van de kinderen in de wereld."

Twintig jaar rechten van het kind!

De missie van UNICEF is de verdediging van de rechten van het kind. Ze steunt op de bepalingen en principes van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (1989). Dit Verdrag is het meest geratificeerde mensenrechtenverdrag uit de geschiedenis. Het heeft in de hele wereld de manier waarop men tegen kinderen aankijkt veranderd. Het Verdrag is door alle landen van de wereld (1989) geratificeerd, behalve door Somalië en de Verenigde Staten. Op 20 november meldde Somalië dat ook daar de procedure voor ratificatie begonnen is. Al deze landen beloven een geheel van universele kinderrechten te respecteren, zoals het recht op identiteit, het recht op onderwijs, het recht op gezondheid, het recht op bescherming, het recht op participatie...

UNICEF België heeft deze verjaardag met een hele reeks activiteiten gevierd:

15/11: Overhandiging van de UNICEF-prijs door een jongerenjury op het kortfilmfestival Media 10/10, een begrip in de audiovisuele wereld van de Franse Gemeenschap.
18/11: Interactieve tentoonstelling en voorstelling van het tweede rapport van de kinderen van België aan het Comité voor de Rechten van het Kind van het federale parlement, in aanwezigheid van jongeren uit kwetsbare groepen (niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, jongeren die in psychiatrische diensten of instellingen voor jeugdzorg verblijven, jongeren met een handicap,

jongeren in conflict met de wet...) en Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Mathilde, erevoorzitster van UNICEF België.

19/11: Voorstelling van het speciale nummer van het UNICEF-rapport 'De toestand van de kinderen in de wereld', over de impact van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de uitdagingen die nog overwonnen moeten worden. Het rapport werd voorgesteld tijdens een persconferentie in Hertoginnendal, in samenwerking met minister Charles Michel. Geert Cappelaere, gewezen vertegenwoordiger van UNICEF in Sierra Leone, was aanwezig om over kinderrechten in de praktijk te spreken.

19/11: Rondetafelgesprek over de rechten van kinderen met een handicap bij de Nationale Commissie voor Kinderrechten, in aanwezigheid van de betrokken ministers en administraties.
20/11: Voorstelling van de Hymne voor de Rechten van het Kind, op aarde en in de ruimte. Het lied werd door de Canadees Steve Barakatt met de hulp van internationale artiesten (Angélique Kidjo, Maxim Vengerov, Nana Mouskouri en Helmut Lotti) gecomponeerd en was overal ter wereld te horen - zelfs in de ruimte, dankzij onze astronaut Frank De Winne, Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België.

20/11: Dag voor Verandering in de scholen. UNICEF België organiseerde voor de tweede keer een 'Dag voor Verandering' (zie bladzijde 33) en publiceerde voor kinderen een boekje over de rechten van het kind, 'Valentijn en de zeemeermin'.

In de week van 20/11 werkte UNICEF België in het raam van de actie Kinescola (zie bladzijde 34) samen met de groep Kinopolis (zalen in Brussel, Luik, Braine, Gent, Hasselt, Kortrijk, Antwerpen, Oostende).

UNICEF België was ook op drie ministerraden aanwezig. Alle federale en regionale ministers ontvingen tijdens hun respectievelijke ministerraden het rapport van UNICEF over de toestand van kinderen in de wereld, samen met een badge met het logo van de twintigste verjaardag van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

UNICEF en de opvoeding tot Wereldburger

UNICEF richt zich niet alleen op het overleven, de ontwikkeling en de bescherming van kinderen. Het wil hen ook helpen om echte wereldburgers te worden en zelf in actie te schieten. Daarvoor biedt UNICEF België de leerkrachten en hun leerlingen educatief materiaal en concrete acties aan.

Educatieve campagnes

UNICEF België blijft in de scholen niet aan de zijlijn staan. Al meer dan 25 jaar werken vele Belgische scholen met UNICEF samen om de rechten van het kind te bevorderen en te verdedigen. Via de vorming tot "wereldburgerschap" wil UNICEF België de Belgische kinderen nog meer actief doen meewerken aan de veranderingen die deze wereld en zijn kinderen nodig hebben. Elk schooljaar lanceert UNICEF België een nieuwe educatieve campagne, altijd rond een thema dat kinderen aanspreekt.

In 2009-2010 stond het thema water, sanitaire voorzieningen en hygiëne (WaSH) centraal in de educatieve activiteiten en in het aangeboden materiaal. Om leerkrachten te helpen hun leerlingen te sensibiliseren en samen met hen nieuwe vaardigheden te leren, boden wij pedagogische instrumenten aan die in het onderwijsprogramma pasten; die instrumenten zijn gebaseerd op een interdisciplinaire benadering van de problematiek. Het pedagogisch aanbod bestond uit een gids voor leerkrachten, een educatieve dvd, een tentoonstellingskoffer en verscheidene educatieve spellen.

Het blad unicefkids bleef driemaandelijks verschijnen, om de kinderen te informeren over de wereld om hen heen en over de uitdagingen waar UNICEF elke dag voor staat. De website www.unicefkids.be dient als uithangbord voor acties zoals de Dag voor Verandering.

Onze Wereldklassen worden talrijker. Ze verzamelen leerkrachten en kinderen die zich concreet voor ontwikkelingsopvoeding willen engageren.

20 november: Dag voor Verandering

Op 20 november 2009, de twintigste verjaardag van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, stelde UNICEF België de scholen voor om voor het tweede opeenvolgende jaar deel te nemen aan de Dag voor Verandering. Kinderen en leerkrachten werden uitgenodigd om zich bewust te worden van het belang van een betere toegang tot zuiver water, sanitaire voorzieningen en hygiëne voor alle kinderen van de wereld.

De actie werd opnieuw gesteund door de ministers van Onderwijs. Marie-Dominique Simonet, minister van de Franse Gemeenschap, Pascal Smet, minister van de Vlaamse Gemeenschap, en Oliver Paasch, minister van de Duitstalige Gemeenschap, stuurden ons educatief materiaal naar alle scholen van hun gemeenschap. Alles samen namen meer dan honderd scholen uit heel het land aan het evenement deel.

Onze Wereldklassen: UNICEF in actie

Meer dan 220 Wereldklassen van UNICEF zetten zich in voor de rechten van het kind en ontwikkelingsopvoeding. De kinderen in deze klassen worden actieve, geëngageerde wereldburgers, die zich bewust zijn van de grote uitdagingen voor de ontwikke-

ling voor kinderen. De Wereldklassen passen in een actieve aanpak van een wereldburgerschap dat rekening houdt met andere culturen. Elke klas krijgt een logo, lidkaarten voor de leerlingen, animaties en gratis materiaal, en natuurlijk de steun van UNICEF België.

Enkele voorbeelden:

De Wereldklassen van Saint-Hubert toerden ter gelegenheid van de Dag voor Verandering hun speelplaats om in een gigantisch bord, waarop ze als menselijke letters het woord 'change-ment' (verandering) schreven. De Longchamp-school in Ukkel kreeg op de Dag voor Verandering minister Simonet op bezoek en werkte mee aan de opname van een educatieve dvd en aan een radio-uitzending.

Vrijwillige animatoren

Ons al uitgebreide team van mensen dat zich hartstochtelijk inzet voor het onderwijs heeft versterking gekregen van nieuwe animatoren. Ze verzorgen niet alleen animaties op scholen of tijdens bijzondere evenementen, maar steken ook de handen uit de mouwen voor de educatieve dienst van UNICEF België. Dit jaar werkten ze bijvoorbeeld mee aan de Dag voor Verandering en het Dictée du Balfroid. Een aantal

vrijwilligers heeft bovendien een educatief spel ontwikkeld rond het thema van UNICEF, van de kinderrechten en de WaSH-campagne. En ze hebben nog een heleboel nieuwe projecten op de stapel staan...

Het Dictée du Balfroid

Het Dictée du Balfroid is een spellingswedstrijd die elk jaar georganiseerd wordt door 'Le Balfroid', een vzw van leerkrachten - in 2009 met de steun van de persgroep 'Vers l'Avenir' en de RTBF. Deze populaire wedstrijd heeft een grote impact in de media. Ze bereikt 20.000 tot 25.000 kinderen in Franstalig België en stimuleert hun belangstelling voor de Franse taal en haar spelling. Het dictee wordt gesponsord door UNICEF België. In de halve finales, tussen januari en maart, organiseerde UNICEF België een wedstrijd met een lottrekking waarmee kinderen een dag in het Euro Space Center van Redu konden winnen. De finale op de Heizel werd rechtstreeks uitgezonden door de RTBF. UNICEF verzorgde de animaties en Vrijwillig Ambassadeur Justine Henin was van de partij.

Plaats voor de kinderen

Ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind hebben de vzw 'Place aux enfants' en UNICEF België samengewerkt om de jonge deelnemers een onvergetelijke dag te bezorgen. Op 17 november namen tal van Belgische gemeenten aan de actie deel. De kinderen werden uitgenodigd om volwassenen uit de gemeente te ontmoeten en op die manier verschillende beroepen te leren kennen. Als rode draad voor de actie bood UNICEF België twee educatieve spellen aan. In het eerste ontdekten de kinderen de rechten van het kind en wat ze op het terrein echt betekenen; in het tweede werden ze zich bewust van de gevolgen van hun dagelijks waterverbruik. Op het einde van de actie ondertekenden de kinderen een charter voor verantwoord burgerschap en beloofden ze hun best te doen om in hun dagelijks leven minder water te verbruiken.

Ludiek circuit 'Do8stelling' in Gent

In 2009 namen meer dan 1.500 leerlingen en hun leerkrachten in het Vredeshuis in Gent deel aan 'Do8stelling', een ludiek educatief circuit over de 8 Millenniumdoelstellingen. UNICEF België werkte nauw samen met het Vredeshuis om voor dit ludieke, interactieve circuit de link te leggen tussen de rechten van het kind en de Millenniumdoelstellingen. Zes van de acht doelstellingen houden immers rechtstreeks verband met kinderen! Achteraf konden de leerlingen en hun leerkracht rond dit dubbele thema werken met behulp van een pedagogisch dossier en de unicefKIDS-tijdschriften.

Bijzondere evenementen

Nog altijd in de zomer van 2009 konden kinderen op een ludieke manier meer over hun rechten leren dankzij het projectkamp 'Kinderen Baas' van de vzw Idee Kids. UNICEF België zorgde voor workshops over het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en over verscheidene campagnethema's.

In de week van 20 november hebben UNICEF België en enkele 'wrappers' van Ketnet verscheidene Kinopolis-

complexen bezocht met een documentaire op maat en een spel over de rechten van het kind. Tijdens deze speciale editie van Kinescola brachten meer dan 1.700 kinderen van 10 tot 12 jaar een ochtend in de bioscoop door om het fijne te weten te komen over de rechten van het kind.

Euro Space Center in Redu

In 2009 werkte UNICEF België samen met het Euro Space Center in Redu. Deze bekende toeristische trekpleister steunde onze WaSH-campagne met een permanente interactieve tentoonstelling. De bezoekers ontdekten er de WaSH-campagne en werden uitgenodigd om zich nat te maken met experimenten rond water. De tentoonstelling legt ook de link met Vrijwillig Ambassadeur Frank De Winne, want de experimenten in het centrum zijn dezelfde als degene die hij in het Internationaal Ruimtestation (ISS) uitvoerde. Het Euro Space Centrum regelde bovendien voor UNICEF België een verbinding met ARISS en het ISS, zodat de leerlingen live vragen konden stellen aan Frank. En tenslotte gaf het ESC enkele laureaten van de UNICEF-wedstrijd van het Dictée du Balfroid een dag stage als astronaut in opleiding cadeau.

De Kinderrechtendorpen

In de zomer van 2009 was UNICEF België in Vlaanderen aanwezig op verscheidene kinderfestivals in het raam van de Kinderrechtendorpen, een initiatief van het Kinderrechtencommissariaat en de Kinderrechtencoalitie. Meer dan 5.400 kinderen bezochten de stand van UNICEF België met interactieve spelletjes over de rechten van het kind tijdens de Suske-en-Wiskedag in Bokrijk, de Grabbeldag in Diest, op het Popeiland in Wachtebeke en de Speeldag in Mechelen.

Zij steunen ons

Onze schenkers en kopers

De steun van schenkers en het grote publiek is een van de voornaamste bronnen van inkomsten voor UNICEF België.

De publicaties van UNICEF België informeren de donateurs over acties ten voordele van kinderen en hun resultaten. Elke verzending is vergezeld van een oproep tot giften. Er bestaan ook gerichte mailings naar 'prospecten' of mogelijke donateurs om nieuwe sympathisanten en ondernemingen aan te sporen tot giften. Onze campagnes worden ook online ondersteund met e-mailings. Het betreft voornamelijk noodoproepen waarop snel moet worden gereageerd.

Het publiek heeft in hoofdzaak de keuze tussen twee formules: de gerichte gift of de permanente opdracht in het raam van het programma 'Meter/Peter van UNICEF', om de acties van UNICEF met een maandelijks storting te steunen. Eind 2009 waren meer dan 48.000 mensen actief in het peterschapsprogramma.

Iedereen kan UNICEF tot zijn erfgenaam maken in zijn testament. De brochure 'Maak van alle kinderen in de wereld uw erfgenaam' biedt een antwoord voor wie vragen daarover heeft. Het aantal mensen dat al hun bezittingen of een deel ervan, wil nalaten aan UNICEF,

neemt voortdurend toe. Door UNICEF op die manier te steunen ziet men ook de aanslagvoet voor de erfenisrechten op het nagelaten patrimonium verminderd tot 7 % in Wallonië, 6,6 % in Brussel en 8,8 % in Vlaanderen, onafhankelijk van het bedrag.

Iedereen kan belangrijke momenten in een mensenleven, zoals een verjaardag, een huwelijk, een pensionering of een geboorte, met de kinderen van de wereld delen: het volstaat om zijn omgeving te vragen om geen geschenk te geven maar een gift aan UNICEF te storten.

Onze kopers vinden bij UNICEF sinds jaren een uitgebreid gamma aan wenskaarten, kalenders, speelgoed en geschenken. Met de wenskaarten kunnen de mensen die ons helpen hun engagement aan hun omgeving tonen en de projecten van UNICEF financieel steunen.

UNICEF België beschikt ook over een uitgebreide collectie geboortekaartjes. De verzending van geboortekaartjes van UNICEF geeft arme kinderen de kans om een betere start in het leven te nemen.

Ongeacht het kanaal - postorderverkoop, onze e-shop, de stands van onze vrijwilligers, een verdeler - weet de koper altijd dat 40 % van zijn aankoop gebruikt zal worden om kinderen te helpen.

De kaarten en geschenken van UNICEF waren in 2009 in de volgende verkooppunten te vinden: AVA-Papier, Brico, Delhaize, E5 Mode, FNAC, Galeria INNO, gift.be, IKEA, Krëfel, Luctra, OXFAM-Wereldwinkels en Supra bazar.

Begin november 2009 lanceerde UNICEF België de Inspired Gifts. Met deze nieuwe formule kan men originele en nuttige geschenken op het terrein geven: een waterpomp, 1.000 potloden, een babyweegschaal, enzovoort. De ontvanger van het geschenk krijgt een certificaat met de beschrijving van het artikel, zijn impact op het terrein en een persoonlijke boodschap. Het echte geschenk wordt naar een van de 156 landen gestuurd waar UNICEF actief is en waar kinderen er grote nood aan hebben.

www.unicef.be/inspiredgifts

Bedrijven als bondgenoot

Het concept van het partnerschap met de bedrijfswereld heeft zich verder ontwikkeld in 2009, zowel wat betreft het totaal aantal giften en steunbetuigingen voor de programma's van UNICEF België als de toename van het aantal acties dat met bedrijven werd gevoerd.

Het concept 'onderneming met burgerzin' wint aan kracht en waarde in een economisch en sociaal klimaat dat bedrijven aanmoedigt om hun plek in de samenleving te herbekijken, zodat ze meer bijdragen tot het algemeen welzijn.

Vandaag de dag is het duidelijk dat de maatschappelijke betrokkenheid van ondernemingen verder gaat dan een eenvoudige 'win-win'-relatie.

Zij verbindt het imago van de onderneming, van haar directie en medewerkers, met dat van UNICEF en de waarden die UNICEF aanhangt. Zij bouwt bij klanten en leveranciers een reëel kapitaal aan sympathie op dat verder reikt dan het bedrijf, en dat UNICEF en zijn acties ondersteunt. Zij versterkt de interne samenhang en de motivatie van de werknemers van de onderneming, en verenigt hen rond een project. Zo'n project biedt een aanvullend alternatief voor de harde economische doelstellingen van een bedrijf; die zijn noodzakelijk, maar doen werknemers zelden dromen. UNICEF België kon in 2009 rekenen op de trouwe en geëngageerde steun van zijn Major Partners: Microsoft België en TBWA.

Andere bedrijven hebben ons in 2009 gesteund als 'Partners' van UNICEF België: Belgacom, Brussels Airlines, Bobcat, GlaxoSmithKline Biologicals, HP, ING, InSites Consulting, de Neutrale Ziekenfondsen, Procter & Gamble (Pampers), Spadel en Vanbreda International.

Onze 'Sponsors' en 'Major Sponsors' zijn nog talrijker dan vroeger en tonen zich creatiever en dynamischer dan ooit. Enkele namen: Akkanto, American Express, Amway, Ceran, Besix Foundation, Buy Aid Belgium, IKEA, Keytrade Bank, Pfizer, Renault Belux, Sheraton (Starwood).

We kunnen hier onmogelijk de 2.400 ondernemingen opsommen die ons hebben geholpen door hun wensen op kaarten van UNICEF te versturen. Ook zij zijn bedankt.

Overheden

UNICEF België krijgt veel steun van verschillende overheden voor zijn acties in België en in de wereld. Het Directoraat-Generaal Ontwikkelingssamenwerking helpt ons met de promotie, de informatie en de opvoeding tot wereldburgerschap. Het project 'What Do You Think?' krijgt fondsen van de Federale Overheidsdienst Justitie, van de Franse en de Vlaamse Gemeenschap en van de Federale Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding.

In 2009 heeft UNICEF België zijn samenwerking met diverse overheidsinstellingen opgedreven. Dankzij de wereldwijde aanpak van UNICEF kan UNICEF België samenwerken met vertegenwoordigers van verschillende sectoren: het ministerie van Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap heeft veel gedaan voor de programma's op de lange termijn voor kwaliteitsonderwijs in India en voor 'kindvriendelijke scholen' in Mozambique en Malawi. Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking heeft in Malawi een project gefinancierd dat water inzet als wapen in de strijd tegen de kindersterfte. Het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie steunde het WaSH-programma dat de kwetsbaarste gemeenschappen van Mali bewust wil maken van het belang van hygiëne en het gebruik van de WaSH-installaties. Het Departement Internationaal Vlaanderen van de Vlaamse Gemeenschap heeft in Suriname een project voor kwaliteitsonderwijs gefinancierd. UNICEF België heeft met een groot aantal steden en gemeenten van het Vlaams Gewest samengewerkt om tijdelijk hulp te verlenen aan de slachtoffers van het geweld in Noord-Kivu in de Democratische Republiek Congo, en aan de vluchtelingen van het conflict in Sri Lanka. De Vlaamse Regering steunt de projecten van UNICEF België in Pakistan, voor de hulp aan kinderen van de Swatvallei en in Zimbabwe voor de strijd tegen cholera. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft het project 'Renewing Hope, Rebuilding Lives' en de bescherming van kinderen in Gaza gefinancierd. In 2010 werken UNICEF België en het Département de Wallonie-Bruxelles International onder meer samen voor de wederopbouw van scholen in Haïti. Enkele van de steden en gemeenten die ons hebben gesteund: Alken, Amel, Anderlues, Anzegem, Balen, Bernem, Beveren-Waas, Brasschaat, Comines-Warneton,

De Pinte, Deinze, Eeklo, Vorst, Gavere, Geetbets, Genk, Halle, Ham, Herenthout, Hoegaarden, Hoogstraten, Houthalen, Hulshout, Hoei, Ieper, Jabbeke, Kapellen, Kortrijk, Lede, Lendeledde, Lierneux, Lint, Lovendegem, Maaseik, Malle, Menden, Merelbeke, Mortsel, Nijlen, Oostkamp, Oud-Turnhout, Peer, Ramillies, Ronse, Rouvroy, Ruiselede, Schelle, Sint-Laureins, Sint-Truiden, Tervuren, Wetteren, Sint-Lambrechts-Woluwe, Zaventem, Zoersel, Zottegem, Zutendaal en Zwijndrecht.

Het vrijwilligersnetwerk

UNICEF België heeft het geluk dat het al vele jaren kan rekenen op een uitgebreid netwerk van vrijwilligers: de Vrijwillige Ambassadeurs (zie verder), de vrijwilligers die UNICEF en zijn werking structureel steunen in 23 lokale comités in heel het land, en de gespecialiseerde vrijwilligers die UNICEF op specifieke manieren helpen (verkoop van wenskaarten en producten, pedagogische animaties in de scholen, administratief werk in de kantoren van de organisatie enzovoort).

In 2009 waren de vrijwilligers weer buitengewoon actief in de verkoop van wenskaarten en producten. Ze zamelde 250.000 euro in voor programma's voor kinderen. Heel het jaar door hebben de lokale comités informatieactiviteiten georganiseerd en fondsen ingezameld. Enkele hoogtepunten: de feestavond 'Alliance' van de Action Group in Brussel, de rommelmarkt van Ath, het golftoernooi in Beloeil, het Lenteconcert in Charleroi, de ADEPS wandeltocht in Bergen, de Foir'Fouille in Nijvel, de Rallye Piscine in Saint-Hubert, de debatavond in Seneffe, de quizzes in Gent en Leuven, de veiling in Limburg, het diner in Oostende, het Vijverfestival in Dilbeek, de Wine Tasting Bollywood van de Expats-for-UNICEF, enzovoort.

Vrijwilligers zijn essentieel voor de goede werking van UNICEF België. Dankzij hun enthousiasme en hun vrijgevigheid kunnen wij concreet werken aan onze doelstellingen en onze opdracht: kinderen een betere wereld geven!

Nogmaals dank aan al onze vrijwilligers!

Onze ambassadeurs en vrienden van UNICEF

De steun van onze Vrijwillige Ambassadeurs stond in 2009 vooral in het teken van de campagne "Elke druppel telt" rond het thema "WaSH" (Water, Sanitaire voorzieningen en Hygiëne). ESA-astronaut Frank De Winne was pater van deze campagne. Frank De Winne vertrok op 27 mei 2009 voor een verblijf van zes maanden in het Internationaal Ruimtestation (ISS). Deze missie bood een uitzonderlijke kans om de boodschap van UNICEF nog te versterken. Frank greep elke kans aan die zijn drukke agenda hem bood om de Wash-campagne van UNICEF België onder de aandacht te brengen. Zijn gezicht was de hele zomer te zien op de tentoonstellingen in Brussel, Oostende en Luik, in het Euro Space Center in Redu, bij andere lokale activiteiten en in de pedagogische dossiers van UNICEF. Er was een live contact met het U2-concert in Spanje waar Frank in zijn UNICEF-T-shirt een gesprekje had met Bono live vanuit het ISS, een radiocontact met Malinese leerlingen in Gao ter

gelegenheid van de Werelddag van het handen wassen, een radiocontact op een galadiner in Lint en op de valreep net voor zijn terugkeer naar de aarde, speelde Frank De Winne de UNICEF-hymne in het ISS naar aanleiding van de 20ste verjaardag van het Kinderrechtenverdrag.

Maar ook bij andere acties konden we rekenen op onze ambassadeurs. In februari trok Justine Henin, als kersvers Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België, naar het oosten van Congo om er een bezoek te brengen aan de UNICEF-noodhulpacties voor de slachtoffers van het aanhoudende geweld in de regio. In juni trok Alain Hubert naar Pakistan en bezocht er de UNICEF-acties voor de vele duizenden mensen die het geweld ontvlucht waren. In augustus zetten Dixie Dansercoer en Helmut Lotti hun sportieve beentje voor in de "24 Hours Cycling @ Zolder", waar ze meereiden met een heus UNICEF-team. Eveneens in augustus bezocht Justine Henin de centrale opslagruimte van UNICEF in Kopenhagen en begin september ging ze naar Cambodja in het raam van een actie die UNICEF samen met Pampers opzette om moeders en baby's te beschermen tegen tetanus bij pasgeborenen. Begin oktober gaf Dixie Dansercoer het startschot voor de Nordic Rally ten voordele van de WaSH-campagne en in november lanceerde Helmut Lotti de wenskaartencampagne in Galeria INNO.

Graag willen we Salvatore Adamo, Dixie Dansercoer, Frank De Winne,

Gwenaëlle Dekegeleer et Kobe Van Herwegen.

Justine Henin, Alain Hubert, Helmut Lotti en Axelle Red van harte bedanken voor hun hulp. Mede dankzij hen weerklinkt de boodschap van UNICEF in de media en bij een breed publiek.

Naast Vrijwillige Ambassadeurs heeft UNICEF België ook "Vrienden". We kunnen rekenen op hun steun voor onze educatieve werking voor kinderen. In 2009 gingen Kobe Van Herwegen en Gwenaëlle Dekegeleer naar de Demo-

cratische Republiek Congo om er reportages te draaien over het thema water en hygiëne, die vervolgens in Karrewiet (VRT Ketnet) en Niouzz (RTBF) werden uitgezonden. Ook voor de "Dag voor Verandering" konden we op hun enthousiaste steun rekenen. Ex-K3 zangeres Kathleen Aerts plaatste haar eerste solosingle "Zumba Yade" in het teken van de 20ste verjaardag van het Kinderrechtenverdrag. Ook aan hen onze dank.

Kathleen Aerts bezoekt in Zuid-Afrika enkele onderwijsprojecten van UNICEF.

© Thomas Cochez.

Events for

De "Events for UNICEF" zijn een exclusieve groep van Belgische toonaangevende evenementen met internationale uitstraling, die UNICEF België structureel willen ondersteunen. UNICEF België werkt samen met het Internationaal Filmfestival van Gent, Le Dictée du Balfroid en de Francofolies de Spa.

Internationaal Filmfestival van Gent

Traditiegetrouw steunde het 36ste Internationaal Filmfestival van Gent de WaSH campagne van UNICEF.

Al drie jaar organiseert UNICEF België in het prestigieuze kader van het Filmfestival een bijeenkomst voor UNICEF Peters en Meters die zich enthousiast inzetten voor het welzijn van kinderen in de wereld.

Dankzij de maandelijkse bijdrage maken de 48.000 UNICEF Peters en Meters inderdaad het verschil voor kinderen in de 156 landen waar UNICEF actief is.

Op deze derde editie werd de Turkse film 'The Children of Diyarbakir' van Miraz Bezar vertoond, een aangrijpende debuutfilm over het leven van de tienjarige Gülistan en haar broertje Firat dat na de dood van hun ouders een drastische wending neemt en tegelijk barst van de hoop op een betere toekomst.

Na de film was er gelegenheid om van gedachten te wisselen tijdens deze speciale avond die volledig in het teken stond van steun aan kinderen in de wereld.

Dictée du Balfroid

Het bekende "Dictée du Balfroid" is het belangrijkste spellingevenement van de Franse Gemeenschap en is bedoeld voor leerlingen van het 5de en 6de leerjaar van de Franstalige basisscholen in België.

De samenwerking tussen UNICEF België en het "Dictée du Balfroid" levert niet alleen veel media-aandacht op, maar ook kwalitatieve contacten met het Franstalig onderwijs. UNICEF België van zijn kant biedt kinderen de mogelijkheid om zin voor sociale verantwoordelijkheid te kweken en zich open te stellen voor het "wereldburgerschap".

Hierdoor gaf UNICEF België een unieke kans aan alle leerlingen van het zesde leerjaar om na te denken over de problematiek van water in de wereld.

Justine Henin, Vrijwillig Ambassadrice van UNICEF België, nam ook deel aan het dictee.

Tijdens de grote finale op de Heizel in Brussel (integraal uitgezonden door RTBF Televisie) konden de leerlingen op ludieke wijze deelnemen aan de UNICEF-animaties rond kinderrechten.

Francofolies de Spa

De Francofolies de Spa zijn sinds 2009 een nieuwe "Event for UNICEF" - partner van UNICEF België.

Voor de editie 2009 hebben de Francofolies de Spa besloten om de WASH campagne - "Elke druppel telt" van UNICEF België te ondersteunen.

De organisatoren engageerden zich om Meters en Peters van UNICEF uit te nodigen voor een uitwisseling vol verrassingen en festiviteiten.

Andere evenementen ten voordele van UNICEF

Aartselaar: 40.000 euro voor de WaSH-projecten in Bolivia

Tennisclub S.V. Aartselaar organiseert elk jaar een 'Ladies and Gentlemen's Cup', een toernooi ten voordele van UNICEF. Wat in 1979 begon als een bescheiden weekendtoernooi voor de leden van de club, is in de loop der jaren uitgegroeid tot een heus semiprofessioneel evenement, dat over een week gespreid is en nu door een honderdtal vrijwilligers wordt georganiseerd! De 31e editie van de 'Ladies and Gentlemen's Cup' vond plaats van 7 tot 15 augustus 2009 en stond in het teken van de WaSH-campagne. Na afloop had de voorzitter van het UNICEF-comité van Aartselaar het grote genoegen om een cheque van 40.000 euro te overhandigen aan Yves Willemot, Algemeen Directeur van UNICEF België. Het geld zal gebruikt worden voor de financiering van zuiver water- en rioleringsprojecten in Bolivia.

Het toernooi heeft sinds 1979 in totaal 641.000 euro voor UNICEF verzameld!

(Van links naar rechts): Jessica Elio Mansilla, Eerste Secretaris van de Ambassade van Bolivia in België en bij de Europese Instellingen, Yves Willemot, Algemeen Directeur UNICEF België, René Van Den Bosch, Voorzitter UNICEF Aartselaar, Frank Janssens, Voorzitter S.V. Aartselaar Tennis en Alejandro Palomeque, Eerste Secretaris van de Ambassade van Bolivia in België en bij de Europese Instellingen.

20 km van Brussel: HP, GSK Biologicals, Starwood Hotels & Resorts en GRACO liepen voor UNICEF

Een honderdtal enthousiaste hardlopers - medewerkers van onze partners HP, GSK, Starwood Hotels & Resorts en GRACO - renden zich op 31 mei 2009 voor UNICEF in het zweet in de 20 km van Brussel.

De lopers lieten zich door collega's, vrienden en familieleden sponsoren om het onderwijsproject van UNICEF 'Scholen voor Afrika'* te steunen. Het project bouwt of renoveert 1.000 scholen, richt leslokalen en latrines in, zorgt voor de toegang tot zuiver water en de opleiding van 80.000 leerkrachten in verscheidene landen van zuidelijk Afrika. Met 'Scholen voor Afrika' wil UNICEF tegen het einde van 2010 4 miljoen kinderen de kans geven om naar school te gaan.

(* De deelnemers van Starwood Hotels & Resorts liepen voor de WaSH-campagne van UNICEF België, die de toegang tot zuiver water, sanitaire installaties en hygiëne in ontwikkelingslanden wil verbeteren.

De wedstrijd van Starwood Hotels and Resorts Inc voor UNICEF

Van september tot december 2009 organiseerden de werknemers van vier hotels van Starwood Hotels and Resorts Inc. (Sheraton Hotel & Towers Rogier, Sheraton Airport, Le Méridien en The Four Points Hotel) verscheidene acties en initiatieven om fondsen in te zamelen voor de WaSH-campagne van UNICEF België. Ze wilden zo kinderen die nu geen toegang hebben tot zuiver water en sanitaire basisvoorzieningen, een beter leven geven. Hun actie werd afgesloten met een wandeltocht van 100 km tussen de hotels. Het project leverde € 25.000 op!

Jan Nielsen, Directeur-Generaal van Starwood Hotels and Resorts Inc voor België en Scandinavië, Yves Willemot, Algemeen Directeur van UNICEF België, en Dixie Dansercoer, Vrijwillig Ambassadeur van UNICEF België, die erop stond om aan deze actie mee te werken.

UNICEF België

Lenniksebaan 451 bus 4

B-1070 Brussel

www.unicef.be

www.unicefkids.be

www.unicefshop.be

Tel: 02/230.59.70

Fax: 02/230.34.62

E-mail: info@unicef.be

PR 000-0000055-55

60 jaar lang is UNICEF de wereldleider inzake het welzijn van kinderen. UNICEF is actief in 156 landen en gebieden om kinderen te helpen overleven en ontwikkelen, van de vroege kinderjaren tot de adolescentie.

UNICEF, de grootste leverancier ter wereld van basisvaccins voor ontwikkelingslanden, ijvert voor gezondheidszorg, zuiver water, voeding, kwaliteitsvol basisonderwijs voor alle jongens en meisjes en de bescherming van kinderen tegen geweld, uitbuiting en AIDS.

UNICEF wordt volledig gefinancierd door vrijwillige bijdragen van individuen, bedrijven en regeringen.